

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7.
Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89.
Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1-ej w południe.

(cena egz) **25 gr.**

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Rękopisy redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

Goebbels zeznaje... Cień Rathenaua na sali sądowej

(:) Berlin. 8. 11. PAT. Przy wypełnionej szczelnie sali rozpoczęła się dzisiejsza rozprawa o zamach na Reichstag. Na rozprawie tej zeznaje minister propagandy dr. Goebbels. Obecni są wszyscy korespondenci zagraniczni, widać reprezentantów władz. Na ławie obrońców zasiada dr. Sack. Obecny jest również Dymitrow. Minister Goebbels zjawia się w asyście wyższych urzędników i policji. Sala wita go przez powstanie i podniesienie ręki.

Przewodniczący po zaprzysiężeniu zwraca uwagę ministra, że nie musi polemizować z „Brunatną księgą“, sąd jednak przyjmie do wiadomości oświadczenia w tej sprawie, o ile minister uzna je za wskazane.

Minister Goebbels na pytanie przewodniczącego oświadcza, że odpowiadać będzie na zadawane mu pytania, zastrzegając sobie udzielenie dłuższych wyjaśnień politycznych.

ODWOŁANE PRZEMÓWIENIA

Przewodniczący pyta na wstępie, czy prawdą jest, że ministrowie narodowo-socjalistyczni Rzeszy i przywódcy partii hitlerowskiej w dzień pożaru byli w Berlinie, natomiast, że przemówienia wyborcze zostały odwołane?

Goebbels oświadcza, że w dniu tym wszyscy członkowie gabinetu i przywódcy narodowo-socjalistyczni przypadkowo bawili w stolicy. W tym czasie Goebbels nie należał jeszcze do gabinetu. Nominację swoją uzależnił od poprzedniego rozwiązania Reichstagu.

UWAŻAŁ TO ZA ŻART

Następnie minister Goebbels opowiada, w jaki sposób otrzymał wiadomość o pożarze. W chwili wybuchu pożaru, kanclerz Hitler był u niego w mieszkaniu. Wezwany do telefonu, minister dowiedział się od kierownika propagandy hitlerowskiej dra Hanfstaengla o zamachu. Początkowo uważał to za żart i nie chciał wspomnieć kanclerzowi, później jednak, gdy dr. Hanfstaengel zapewnił go, że zamach istotnie został dokonany, minister Goebbels zakomunikował tę wiadomość Hitlerowi. Obaj udali się samochodem do Reichstagu, gdzie już zastali ministra Goeringa, który oświadczył, że chodzi tu o zamach polityczny i że jeden ze sprawców, komunistę holenderski został ujęty.

„DZIEJOWE“ SŁOWA, ZGÓRY PRZYGOTOWANE

Goebbels potwierdził, że Hitler w obecności Papena oświadczył wówczas na miejscu katastrofy: „Jest to znak, w jakim niebezpieczeństwie znajdowały się Niemcy. Naród niemiecki może być pewny, że uważać będę za obowiązek uchylić to nieszczęście od niego.“ Gabinet po krótkiej naradzie wydał pierwsze zarządzenia, dotyczące zawieszenia całej prasy komunistycznej i socjal-demokratycznej, oraz aresztowanie wszystkich funkcjonariuszy komunistycznych. Nie było żadnej wątpliwości, że komuniści są sprawcami, jak również, że zamach był oddawna przygotowany.

JEDEN SPRAWCA, CZY WIELU?

Dr. Goebbels z naciskiem podniósł, iż uważa za wykluczone, aby zamachu dokonał jeden człowiek. Musiała tam współdziałać większa grupa ludzi. Mi-

nister odrzuca hipotezę, że komuniści nie mogli być sprawcami, ponieważ zamach mógł im tylko zaszkodzić. Pożar miał być hasłem do powstania zbrojnego. Komuniści liczyli, że uda im się zaskoczyć narodowych socjalistów. W łonie gabinetu panowała absolutna zgodność co do tego. Dla narodowych socjalistów zamach nie był niespodzianką. Wiedzieli oni, że komuniści uczynią wszystko, aby nie dopuścić do ujęcia władzy przez Hitlera.

Następnie minister przytacza szereg przykładów z dawnych walk politycznych w Berlinie dla poparcia swego stanowiska, że komuniści w razie nieudania się zamachowi chcieli zważyć winę na narodowych socjalistów.

OBERFOHREN

Przewodniczący: Czy pan, panie ministrze, uważa za możliwe, aby Oberfohren być autorem słynnego memoriału, o którym pisze „Księga brunatna“?

Goebbels: Uważam to za bezwarunkowo wykluczone. Osobiście dobrze znałem Oberfohrena. Jestem przekonany, że gdyby nawet w oskarżeniu było coś prawdziwe, to Oberfohren nigdy nie zapomniałby się tak dalece, ponieważ pozostawałoby to w sprzeczności z jego narodowymi przekonaniem. Nie mógłbym pod żadnym warunkiem zarzucić przywódcy niemiecko-narodowych, że świadomie naraża bezpieczeństwo narodowe Niemiec. Jeżeli w tym czasie istniały jakieś sprzeczności w łonie gabinetu, to dotyczyły one tylko faktycznych metod zwalczania komunistów. Niemiecko-narodowi żądali rozwiązania partii komunistycznej, podczas gdy narodowi socjaliści stali na stanowisku, że jeszcze nie nadeszła odpowiednia pora i że nie należy komunistom umożliwiać walki nielegalnej. Poza to zakaz partii komunistycznej zapewniłby jej tylko sympatię w szerokich masach. Minister przeczy kategorycznie, jakoby w gabinecie istniały jakieś różnice zdań co do winy za wybuch pożaru.

GOEBBELS ATAKUJE TORGLERA

W dalszych wywodach wskazuje, że partja komunistyczna nie tylko nie odrzuca terroru w walce politycznej, lecz propaguje go, a tylko oficjalnie dla ratowania swego prestiżu ogłosiła zakaz stosowania aktów gwałtu.

Znamiennym jest, że dr. Goebbels kilkakrotnie z naciskiem występował przeciwko Torglerowi, zarzucając mu, że jest jednym z najniebezpieczniejszych przywódców komunistycznych i tylko kryje się pod maską ngodowca.

DYMITROW W ATAKU

Zkolei nadprokurator zadaje ministrowi kilka py-

Dziś w numerze:

Obserwator: S. A. (Listy z Trzeciej Rzeszy)
H. Waehsman (Paryż): Painleve, wielki przyjaciel Żydów.

(K): Międzynarodowa komisja dla badania aktów teroru hitlerowskiego

W sprawie „Mifal Arlosorow“ we wschodniej Małopolsce

Na froncie walki z hitleryzmem
PRZEGLĄD AKADEMICKI

tań. W tej chwili na sali wywołuje ogólne poruszenie fakt, że Dymitrow wstaje z miejsca. Przewodniczący wzywa Dymitrowa, aby usiadł w rzędzie obrońców.

Dymitrow: Czy świadek może nam coś opowiedzieć o uchwałach powziętych przez gabinet Rzeszy w dniu pożaru, a potem w sprawie zarządzeń przeciwko zbrojnemu powstaniu komunistycznemu?

Minister Goebbels odpowiada, że jest to sprawa należąca do przydzium policji i mobilizacja sił zbrojnych była zupełnie zbyt późna. Konieczne zarządzenia wydał minister spraw wewnętrznych.

Dymitrow: Czy zamach był wykorzystany dla celów propagandy wyborczej przeciwko komunistom i socjal-demokratom?

Goebbels przeczy.

Dymitrow: Przecież sam słyszałem przez radio mowę p. ministra.

ZAMACHY HITLEROWCÓW

Na uwagę Dymitrowa, że narodowi socjaliści w roku 1931 dokonali szeregu zamachów, minister odpowiada, że czyny te zostały popełnione przez odłam radykalny Stennesa, który następnie został wykluczony z partji.

Na dalsze pytania, dotyczące ogłoszenia przez rząd Rzeszy amnestji, którą objęci zostali narodowi socjaliści, dr. Goebbels podniesionym głosem zaznacza, że jest to zupełnie zrozumiałe, że ludzie, którzy broniłi praworządności w Niemczech, musieli następnie otrzymać rehabilitację.

5 WIELKICH MORDERSTW

Dymitrow: O ile wiem, popełniono w Niemczech 5 wielkich morderstw politycznych. Pierwszym z nich było zamordowanie Róży Luksemburg, Karola Liebknechta...

Przewodniczący przerywa tu mówcy, zwracając uwagę Dymitrowa, że pytanie uchyla, jako nie mające związku ze sprawą.

Mimo to dr. Goebbels wśród ogólnej wesołości odpowiada, że można się cofnąć do Adama i Ewy. W tym wypadku chyba oskarżony wie, że w czasie zamordowania Liebknechta i Róży Luksemburg narodowi socjaliści nie byli u steru rządu.

RATHENAU...

Dymitrow: „Zgoda“, — i ciągnąc dalej pyta o morderstwa, dokonane na ministrze Rathenau i Erzbergerze, wskazując, że byli to prawnicy.

Przewodniczący uchyla również i to pytanie.

Dr. Goebbels: Zamordowanie wyszło nie od narodowych socjalistów. Pan Dymitrow chciałby wszelkie morderstwa na nas zwalić. Partja nasza wówczas składała się z małej grupy ludzi, którzy nie mieli żadnego głosu. Gotów jestem odpowiadać na wszelkie pytania, ale muszą one być rzeczowe.

Dymitrow: Czy ci mordercy nie pozostawali w stosunkach z partją narodowo-socjalistyczną?

Goebbels: Nie interesowałem się bliżej tą sprawą. Wiem, że część morderców uciekła zagranicę. Do partji nigdy nie należeli.

PAN NADPROKURATOR...

Nadprokurator: P. minister był tak uprzejmy, że odpowiada na wszystkie zadawane przez oskarżonego pytania, ale to zachęca tylko Dymitrowa do dalszych pytań, które wykorzystuje on dla propagandy komunistycznej. (Ciąg dalszy na str. 2)

Uroczysta inauguracja Polskiej Akademii Literatury

Warszawa, 8. 11. Dziś wieczorem w pałacu rady ministrów odbyło się uroczyste inauguracyjne zebranie Polskiej Akademii Literatury. Wielka sala pałacu udekorowana była wstęgami o barwach narodowych. Na podjum ustawione fotele dla członków Akademii. Między portretem Prezydenta Rzeczypospolitej a portretem Marszałka Piłsudskiego ustawiono popiersie Stefana Żeromskiego, jednego z inicjatorów Akademii Literatury.

Przybywającego Pana Prezydenta Rzeczypospolitej wraz małżonką oraz premiera Jędrzejewicza powitali członkowie prezydium Akademii Literatury. Pan premier jako pierwszy honorowy członek Akademii miał przy boku Gwiazdę Akademii.

Członkowie Akademii udekorowani gwiazdami akademickimi, zajęli miejsca na podjum w następującym porządku: Leśmian, Chojnowski, Rzymowski, Boy-Zeleński, prof. Zieliński, Mirjam-Przemyski, Staff, prezes Sieroszewski, Kaden, Brandowski, Berent, Nałkowska, Szaniawski, Irzykowski, prof. Kleiner. Miejsce zarezerwowane dla K. H. Rostworowskiego, który z powodu choro-

by nie mógł przybyć, stało puste.

Wielka sala prezydium rady ministrów zapelniła się całkowicie. Obecni byli członkowie rządu in corpore, marszałkowie Sejmu i Senatu korpus dyplomatyczny, prezes N.I.K., b. premier Prystor, prezes Sławek, wicemarszałkowie Sejmu i Senatu, generalicja, posłowie i senatorowie, wiele wybitnych osób ze sfer literatury, teatru i sztuki oraz przedstawiciele prasy krajowej i zagranicznej.

Na wstępie zabrał głos prezes Akademii Wacław Sieroszewski, który uczcił pamięć i wysiłek wielkich poetów i myślicieli polskich, podkreślając ich rolę w budzeniu ducha narodowego i wywalczeniu niepodległości państwa polskiego.

Następnie przemówił premier Jędrzejewicz, który zakończył faciskiem życzeniem: Quod felix faustum fortunatumque sit.

Następnie wygłosił znakomity pisarz Wacław Berent prelekcję, w której zobrazował działalność organizacji naukowo-literackich w zeszłym stuleciu. Zamykając posiedzenie prezes Sieroszewski za komunikował o nadesłaniu licznych depeesz gratulacyjnych z całego kraju.

Niemiecko-francuskie rokowania handlowe

Paryż, 8. 11. PAT. Do Paryża przybyła delegacja rządu Rzeszy celem prowadzenia pertraktacji w sprawie nowego układu ekonomicznego między obu państwami. Delegacja niemiecka była dziś podejmowana śniadaniem przez ministra handlu. Pertraktacje odbywać się będą w Paryżu.

Inicjatywę w tej sprawie podjął rząd francuski, który nastawał na konieczność przeprowadzenia rewizji dotychczasowych układów ekono-

omicznych francusko-niemieckich, korzystnych wyłącznie dla Niemców. Bilans wymiany wykazuje różnicę 1.500.000.000 franków na korzyść Rzeszy. W tych warunkach czynniki francuskie uważają, że należy, albo powiększyć rozmiary eksportu francuskiego do Niemiec albo też obniżyć rozmiary importu z Niemiec. Nad wysubstaniem formuły zadawać będą pracować będą delegacje obu rządów.

Na co sobie pozwalają shitleryzowani Niemcy rumuńscy

Bukareszt 8. 11. PAT. Celem poparcia handlu niemieckiego w Rumunii przemysłowcy niemieccy ze Siedmiogrodu wprowadzili system płacenia swym robotnikom bonami, za które nabyć można wszelkie towary, lecz tylko w kooperatywach hitlerowskich.

Metoda ta wywołała żywe oburzenie wśród

społeczeństwa rumuńskiego, tembardziej, że została ona zastosowana również i do robotników rumuńskich, zatrudnionych w przemyśle niemieckim. Prasa rumuńska domaga się, aby rząd zakazał podobnego bezprawia ze strony przemysłowców niemieckich.

Projekt konstytucji niemieckiej przewiduje rozbiór Austrii

Wiedeń, 8. 11. (PAT). „N. W. Abendblatt“ donosi z Berlina, że prezydent rządowy w Magdeburgu dr. Nicolai opracował memoriał w sprawie przyszłej konstytucji niemieckiej. Według tego projektu przewiduje się przyłączenie Austrii do Rzeszy. Autor projektu proponuje w tym wypadku rozbiór Austrii. Mianowicie okręg Przewarulanja zostałby przyłączony do mającej się utworzyć Szwabji, zaś Tyrol i Salzburg włączony do Bawarii. Pozostałe okręgi Austrii zostałyby zorganizowane jako jeden okręg austriacki.

Wiedeński „Dom brunatny“ zamknięty

Wiedeń, 8. 11. PAT. Dom brunatny wiedeński

narodowych socjalistów przy ul. Hirschengasse został dziś przez policję zamknięty i opieczetowany. Papiery i majątek uległy konfiskacie.

Znowu bomby zawiąże na uczelniach wiedeńskich

Wiedeń, 8. 11. (PAT) Dzisiaj dokonano znów na wszystkich uczelniach wiedeńskich licznych zamachów z bombami i zawiązaniem. Na wszechniczy handlowej aresztowano 14 studentów narodowo-socjalistycznych, podejrzanych o zamachy. Dzienniki wiedeńskie zaznaczają, że zamachy gazowe na wiedeńskich uczelniach kierowane są jedną ręką. Policja jest już na tropie organizatorów zamachów.

LINDBERGH! W GENEWIE.

Genewa, 8. 11. (PAT) Dzisiaj popołudniu przybył do Genewy na swym hydroplanie płk. Lindbergh.

Paryż, 8. 11. (B). Eskadra generała Guillemina składająca się z 30 francuskich samolotów wojskowych wystartowała dziś rano do lotu okrężnego ponad Afryką na przestrzeni 25 tysięcy kilometrów

Studentka skazana za pobicie lekarza

Warszawa, 8. 11. (Sin) Sąd okręgowy karny rozpatrywał dziś sprawę studentki wyższej szkoły handlowej, niemieckiej Szurekówny, oskarżonej o pobicie lekarza dra Rubinowata. Oskarżona przybyła do szpitala i chciała uzyskać przepustkę dla odwiedzenia swego ojca. Lekarz, który tę przepustkę wydawał, przerwał swe czynności po przywiezieniu ciężko chorego. Wszyscy pacjenci opuścili gabinet lekarski, została tylko oskarżona, która oświadczyła, że nie wyjdzie, dopóki nie otrzyma przepustki. Gdy zaczęła się awanturować lekarz polecił woźnemu usunąć ją. Wówczas oskarżona rzuciła się na dra Rubinowata bijąc go po twarzy, przyczem go podrapała. Na dzisiejszej rozprawie Szurekówna tłumaczyła się tem, że była zdenerwowana chorobą ojca. Mimo tego skazana została na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat 3.

Jeszcze o rzymskiej wizycie Goeringa

Paryż, 8. 11. (PAT). Dzienniki środowe w dalszym ciągu omawiają wizytę Goeringa w Rzymie. „Petit Parisien“ podkreśla, że inicjatywa wyszła od rządu niemieckiego. St. Brice w „Journal“ zaznacza, że pobyt Goeringa w Rzymie wiąże się niewątpliwie z przyjęciem wszystkich ministerstw obrony narodowej przez Mussoliniego. Niemcy hitlerowskie pod względem organizacyjnym naśladowają urządzenie włoskie. To zbliżenie organizacyjne, szczególnie w dziale wojskowego przygotowywania młodzieży jest o tyle znamienne, że wizyta Goeringa nastąpiła niemal w przededniu wznowienia obrad prezydium konferencji rozbrojenkowej, oraz plebiscytu w Niemczech, po którym trzeba się zdecydować na rozwiązanie kryzysu, spowodowanego wystąpieniem Niemiec z Ligi Narodów.

Biada ludziom bez odznaki

Berlin, 8. 11. (N). Ministerstwo propagandy wydało zarządzenie, wedle którego każdy obywatel, który weźmie udział w wyborach otrzyma odznakę, iż „spełnił swój obowiązek“. Oczywiście odznaka ta będzie miała zupełnie inny cel, gdyż nie ulega wątpliwości, że chodzi jedynie o ułatwienie sobie kontroli, celem ustalenia, kto nie brał udziału w głosowaniu.

Przeciwko cudzoziemcom w Czechosłowacji

Praga, 8. 11. (ZAT). Na posiedzeniu parlamentu czechosłowackiego stronnictwo agrarne zgłosiło interpelację, zzywając rząd do przeciwdziałania dalszemu napływowi cudzoziemców do Czechosłowacji oraz wydania zakazu uprawiania pracy zarobkowej przez cudzoziemców na terenie republiki. Żądanie umotywowane jest sytuacją gospodarczą oraz bezrobociem. Narazie rząd nie udzielił jeszcze odpowiedzi na interpelację.

Porażka demokratów w wyborach burmistrza nowojorskiego

Nowy Jork, 8. 11. (R) Podczas wczorajszych wyborów burmistrza Nowego Jorku odniósł zwycięstwo kandydat niezależnych republikańców major La Guardia, który wybrany został burmistrzem nowojorskim większością 250 tysięcy głosów. Kandydat demokratyczny poniósł porażkę, pierwszą od 20 lat.

Wstrząsy podziemne w dolinach alpejskich

Berlin, 8. 11. (R). D Alpach bawarskich Wirtembergji i Badeni górnej odczuto dziś o godz. 1.45 w nocy dwa wstrząsy ziemi, które jednakże nigdzie nie wyrządziły żadnej szkody. Ośrodek trzęsienia ziemi znajdował się wedle wszelkiego prawdopodobieństwa w Bawarii w okolicy Zugspitze.

Wiedeń, 8. 11. (W). W różnych okolicach północnego Tyrolu odczuto ubiegłej nocy między godz. 1.45 a 2-gą silniejsze wstrząsy ziemi, którym towarzyszył głuchy grzmot podziemny. W wielu okolicach wstrząsy były tak silne, że w mieszkaniach poruszony się sprzęt domowy. Podobne wiadomości nadchodzą także z Szwajcarii wschodniej, gdzie również odczuto silniejsze wstrząsy ziemi.

DYREKTOR BANKU ZASĄDZONY NA 7 LAT WIĘZIENIA.

Gdańsk, 8. 11. (PAT). Sąd gdański skazał dzisiaj dyrektora banku Danziger Bankverein p. Grünego za oszustwa, fałszowanie ksiąg, bilansów i sprawozdań na karę 7 lat i 4 miesięcy więzienia. Na skutek manipulacji zasądzony bank został zlikwidowany, ponosząc stratę na kilkaset tysięcy guldenów.

Goebbels zeznaje

(Ciąg dalszy ze strony 1-ej.)

Goebbels: Panie nadprokuratorze! Rozmawiałem o tem z ludźmi wyżej stojącymi, niż ten mały agitator komunistyczny; mogą sobie pozwolić na to.

Dymitrow: Moje pytania pozostają w związku z oskarżeniem przeciwko mnie.

BURZA

Następnie dr. Goebbels odpowiada na szereg pytań Dymitrowa, wyjaśniając, że partja jego uważa ustrój niemiecki za zły, ale zmianę chciała przeprowadzić sama i nie pozostawić tego komunistom.

Dymitrow krzyżąc: „A więc nieprawda, że ja chciałem obalić ustrój!”

Przewodniczący przerywa Dymitrowowi. Dalsze słowa giną w hałasie.

Dymitrow: Czy pan minister wie, że członkowie partji narodowo-socjalistycznej prowadzą w Czechosłowacji i Austrii nielegalną propagandę, że mu są stamtąd wysyłać szyfrowane listy, lub pod fałszywymi adresami?

Goebbels wybuchając: Nie pozwolę, aby pan obrażał naszą partję.

Przewodniczący odbiera głos Dymitrowowi, oświadczając, że jest to już trzecie nie stosowne pytanie.

Dymitrow zwracając się do prezydenta: Chciałbym przedłożyć wniosek dowodowy. Oskarżony rozpoczyna odczytywanie wniosku. W tej chwili przewodniczący przerywa, zaznaczając, że sam go następnie odczyta.

Dymitrow: Wedle procedury karnej...

Przewodniczący przerywa i nakazuje milczenie.

POLEMIKA GOEBBELS—TORGLER

Torgler oświadcza, że nikt tak bardzo nie pragnął, aby wybory przeprowadzone były w zupełnym spokoju, jak partja komunistyczna, gdyż miała ona jak najlepsze widoki olbrzymiego wzrostu swego posiadania.

Goebbels oświadcza, że nic mu o tem nie jest wiadome i uważa to za nieprawdopodobne. W dalszym przebiegu dyskusji z Torglerem Goebbels rzuca pod adresem Torglera niezmiernie niepoparte oskarżenie, iż był najgroźniejszym z pośród przywódców komunistycznych osobnikami, który zawsze działał z ukrycia. Zarzutów tych nie umiał jednak Goebbels poprzeć argumentami lub dowodami, powołując się jedynie na swoje „najmocniejsze przekonanie”.

ODEBRANIE GŁOSU DYMITROWOWI

Powołując się na oświadczenie Goebbelsa, wedle którego hitlerowcy byli niezliczoną ilość razy przedmiotem napaści ze strony komunistów Dymitrow zapytuje, czy narodowym socjalistom przysługiwało prawo bronić się przed tymi napadami. Goebbels: Oczywiście! Sądzi pan, że mieliśmy się pozwolić mordować bez oporu? Dymitrow: Jak uważa pan, czy także komuniści mieli prawo bronić się przed... Przewodniczący przerwał Dymitrowowi, odbierając mu głos.

DOKUMENTY DYMITROWA

Po przerwie południowej odczytano dokumenty bułgarskiego ministerstwa sprawiedliwości, wedle których Dymitrow w roku 1926 skazany został na karę śmierci i utratę praw obywatelskich. Kara ta została na podstawie amnestji umorzona. Później skazany został Dymitrow na 15 lat więzienia i utratę praw obywatelskich na przeciąg lat 20.

DYMITROW CHCE WRÓCIĆ DO BUŁGARJI

Dymitrow oświadcza, że obie te kary zapadły wyrokem zaocznym. Po zakończeniu obecnego procesu skłonny jest wrócić do Bułgarji i stawić się przed sąd, gdzie pragnie odpowiadać za swoją działalność.

LUBBE NIE BYŁ W BAYERNHOFIE

Następnie zeznawali jako świadkowie kelnerzy lokalu Bayernhof, którzy jednogłośnie obalili wczorajsze twierdzenia kelnera Helmera, jakoby van der Lubbe był gościem tego lokalu. Kelner Rohmer oświadcza, że Lubbe nigdy w ich lokalu nie był. Skonfrontowany z Lubbem Rohmer oświadcza, że ezłowieka tego nigdy na oczy nie widział. Podobnie zeznaje kelner Hafemann. Popow zapytuje tego świadka, jakie wrażenie uczynili na nim ci cudzoziemcy, których widział w lokalu. Świadek odpowiada, że nie może powiedzieć, aby się zachowywali podejrzanie. Zachowanie ich było jedynie trochę tajemnicze, ponieważ mówili z sobą głosem przyciszonym.

HELMER — „WIELKI POETA

Dymitrow zapytuje, czy widział w jego towarzystwie człowieka o szczupłej twarzy i bujnej, jasnej

Zmiana systemu podatków samorządowych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8. 11. (Sin) W ministerstwie skarbu opracowywany jest projekt ustawy, zmieniający zasadniczo obecny system wymiaru i poboru podatków samorządowych. Wedle tego projektu wszystkie bezpośrednio i samoistne podatki samorządowe mają być zniesione a na ich miejsce ma nastąpić podwyższenie stawki dodatków do podatków: gruntowego, podatku od nieruchomości, do opłat za świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne. Dodatek do podatku gruntowego w województwach zachodnich wynieść ma najwyżej 100 procent, w województwach południowych 130 procent, na terenie województw centralnych i

wschodnich 250 procent. Jest to maksymalna norma, przyczem w poszczególnych powiatach będą mogły być ustanowione niższe stawki. Maksymalny dodatek do podatku od nieruchomości wynieść ma 60 procent, tyle też wynieść ma dodatek za świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne. Przewidziana jest również reforma co do zasady poboru tego podatku. W przyszłości podatek ten mają pobierać władze skarbowe, przyczem izby skarbowe przekazywać będą odpowiednie sumy samorządom. — Istnieje projekt wprowadzenia tej reformy już z dniem 1 stycznia 1934, zaś w grudniu br. przedłożony będzie Sejmowi.

Cisza w Sejmie

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 8. 11. (Sin) W gmachu przy ul. Wiejskiej po odroczeniu sesji sejmowej panuje zupełna cisza. Jak dotąd, niezwołane zostało posiedzenie klubu B. B. w sprawie reformy konstytucji. Poseł Radziwiłł oświadczył on-gdaj w Łodzi na konferencji stronnictw konserwatywnych, że projekt ten będzie złożony w Sejmie w grudniu. Podobno projekt, którego główną zasadą jest koncepcja elity wedle wskazań prezesa Ślaska, spotyka się z licznymi sprzeciwami.

W kołach sejmowych dużo uwagi poświęcają zagadnieniu, w jaki sposób B. B. osiągnie kwalifikowaną większość dla przeprowadzenia reformy konstytucji. W kołach tych zwracają uwagę na pewne posunięcia w łonie Ch. D. zwłaszcza Krakowskiej oraz na pewne posunięcia w łonie Stronnictwa Ludowego. Posunięcia te mają wskazać na pewne zabiegi obozu sanacyjnego dla pozyskania większości do uchwalenia reformy konstytucji.

Zapomniana sprawa

Warszawa, 8. 11. (Sin). Adwokaci, którzy w swoim czasie złożyli skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego w imieniu b. marszałka Sejmu Daszyńskiego, b. wicemarszałków Roga, Żuławskiego, śp. Dębskiego i Zahajkiewicza, złożyli obecnie podanie o przyspieszenie załatwienia złożonej przez trzema laty skargi. Jak wiadomo, po rozwiązaniu Sejmu w r. 1930 odmówiono marszałkowi i wicemarszałkom należnych diet, za czas rozwiązania Sejmu do ukonstytuowania się nowego.

Zgon członka trybunału „brzeskiego“

Warszawa, 8. 11. (Sin). Wczoraj zmarł w Warszawie po kilkudniowej chorobie sędzia Sądu Apelacyjnego Chodecki, który był członkiem trybunału sądzącego w procesie brzeskim. Przeciwno temu sędziemu obrońcy b. więźniów brzeskich złożyli w Sądzie Apelacyjnym protest, domagając się wyłączenia go. Jako powód przytoczyli, że sędzia Chodecki będąc sędzią w Toruniu, niejednokrotnie w szeregu rozmów prywatnych a nawet w jednym z wyroków dał wyraz swym poglądom nie przychylnego odnoszenia się do oskarżonych w procesie brzeskim.

Warszawa, 8. 11. (Sin.) W Sądzie Apelacyjnym odbyła się dziś uroczystość zaprzysiężenia nowych adwokatów. Przysięgę złożyło 55 młodych adwokatów.

czuprynie. Świadek odpowiada, że kilka razy. Człowiek ten miał również bardzo drobne ręce.

Dymitrow: Ten człowiek miał być van der Lubbem. Otóż to był właśnie literat austriacki Jakób Rosner. Kolega pański Helmer jest bardzo wielkim poetą.

ALIBI BUŁGARÓW DOWIEDZIONE

Także kelnerzy Roesch, Koch, Gessler, Winkel i kierownik lokalu Munkner stwierdzają z całą stanowczością, że Lubbe nigdy w lokalu nie widzieli. Jest to dla Bułgarów bardzo ważne oświadczenie, ponieważ aresztowani zostali oni jedynie na skutek doniesienia Helmera, że w ich gronie bywał również van der Lubbe.

Następnie zeznawał asystent policji kryminalnej Gast, który razem z urzędnikiem Holzhauserem do

Litwinow w Białym Domu

Waszyngton, 8. 11. (PAT). Ludowy komisarz spraw zagranicznych Litwinow został przyjęty przez prezydenta Roosevelta w Białym Domu.

Redaktorzy pism arabskich u Sir Wauchope'a

Jerozolima, 8. 11. (ZAT). Sir Artur Wauchope zwołał konferencję redaktorów pism arabskich i zwrócił się do nich z apelem o współpracę z rządem w dążeniu do utrzymania ładu i porządku w kraju. Wysoki Komisarz wyjaśnił przyczyny, dla których rząd zmuszony był wprowadzić cenzurę, która ma na celu niedopuszczenie do rozsiewania przesadnych wiadomości i oświadczył, że policja sama opanowała sytuację bez uciekania się do pomocy wojska. Koniecznym jednak jest, aby bezpieczeństwo w kraju było utrzymane środkami pokoju i bez przymusu i w tym sensie apeluje do prasy arabskiej o współpracę z rządem.

Kilku dziennikarzy arabskich usiłowało wszcząć dyskusję na temat ostatnich niepokoїв w kraju, jednak bez rezultatu.

Gromada dzików

Poznań, 8. 11. (PAT). Do wsi Czesławice w powiatu Gółańczy wpadła w biały dzień niespodziewanie gromada dzików, złożona z kilkunastu sztuk. Otoczone ze wszystkich stron dziki schroniły się do pobliskiego parku, gdzie zawiadomiony o tem właściciel, przyjął je celnymi strzałami. Prawdopodobnie dziki te spłoszone zostały w okolicznych lasach i pędząc na oślep przez pola wpadły do Czesławic. Prawie wszystkie sztuki zostały wybite.

Warszawa, 8. 11. (PAT). Urzędowa agencja niemiecka Wolffa podaje, że P. Z. Bokserski zwrócił się do berlińskiego związku bokserkiego o propozycję przysiania do Polski drużyny pięściarskiej. Niemcy propozycję przyjęli. Pierwszy mecz o charakterze międzymiastowym między Berlinem a Poznaniem ma się odbyć 7 stycznia r. przyszłego. Następnie drużyna niemiecka rozegra dalsze dwa spotkania z drużynami poznańskimi bądź pomorskimi.

(:) Wiedeń, 8. 11. (W) W Koeflach w Styrii rzucili ubległej nocy niewykryci sprawcy — prawdopodobnie hitlerowcy — pod budynek posterunku żandarmerji bombę, która wybuchając wyrwała bramę domu, oraz zniszczyła wszystkie okna frontowe. Ofiar w ludziach nie było.

konął aresztowania trzech Bułgarów w lokalu Bayernhof. Zeznania jego pokrywają się z wczorajszymi zeznaniami Holzhausera. Jako ostatni zeznawał jeszcze jeden kelner z Bayernhofu, Rehbaum. Twierdzi, że Lubbe nie widział dotąd na oczy.

Adwokat Teichert zwraca świadkowi uwagę, że świadek Helmer zeznał wobec sędziego śledczego, że Rehbaum miał mu powiedzieć, iż obstugiwał Tanewna bardzo często w lokalu. Rehbaum oświadcza, że tego nie powiedział Helmerowi. Na tem rozprawę odroczone do jutra.

— AKAP ZRZESZ SJON. REWIZJONISTOW BAP... SEK... przyjmnie wply nowych członków codz. w godz. 7-9 wieca.

Po zgonie bł. p. Leo Motzkina

ZALOBNE POSIEDZENIE EGZEKUTYWY
ORG. SJON.

(:) Po nadejściu do Krakowa wiadomości o śmierci bł. p. Leo Motzkina, prezesa Komitetu Akcyjnego i prezydenta ostatnich kongresów sjonistycznych, zostało zwołane specjalne żałobne posiedzenie Egzekutywy Krajowej Organizacji Sjonistycznej zach Małopolski i Śląska. Przemówienie żałobne, poświęcone pamięci zmarłego przywódcy Światowej Organizacji Sjonistycznej, orędownika walki o lepsze jutro narodu żydowskiego wygłosił tow. dr. Zimmermann. Na znak żałoby, po przemówieniu żałobnym, zostało posiedzenie Egzekutywy zamknięte.

KONDOLENCJE EGZEKUTYWY KRAJ.
ORG. SJON.

(:) Egzekutywa Organizacji Sjonistycznej w Krakowie wysłała telegramy kondolencyjne z powodu śmierci bł. p. L. Motzkina do rodziny Zmarłego, Egzekutywy Światowej Organizacji Sjonistycznej w Londynie i do Komitetu Akcyjnego, którego Zmarły był prezesem.

KONDOLENCJA ZW. ŚWIAT. OGÓLNYCH
SJONISTÓW

(:) Kierownictwo Związku Światowego Ogólnych Sjonistów, centrala w Krakowie, wysłała telegram kondolencyjny z powodu zgonu bł. p. L. Motzkina na ręce Komitetu Delegacji Żyd. w Paryżu.

Listy z Trzeciej Rzeszy

SA

(Od naszego specjalnego korespondenta)

(:) Pan Goering opowiadał dnia 4 listopada przed sądem Rzeszy o swoich S. A. rzeczy, które są nader godne uwagi. Cały jego występ przed sądem wzmocnił tylko wrażenie, jakie już przedtem miano o tym człowieku. Słyszałem go raz przemawiającego w hali na Kaiserdamm. Wystarczyło to dla mnie, aby zrozumieć, co to za typ. O silnej woli, nieopanowany w mowie, ruchach i wyrazie, z brakami w wykształceniu, o miernej inteligencji, ogarnięty natomiast falami namiętności, których nie umie opanować, prawdziwa natura drapieżnego zwierza, szczerzący zęby tygrys. Później miałem sposobność przekonać się, że ten tygrys, jak wszystkie koty, umie także okolicznościowo pokazać miękki łapy i ukryć swe pazury. Mam tu na myśli rozmowę Goeringa z berlińskimi notablami żydowskimi, kiedy to Goering był uosobieniem grzeszności i rozpływał się poprostu w uprzejmościach. Ale, kiedy stoi przed rampą, znika jego opanowanie. Znajomy członek SA powiedział do mnie po owym wieczorze na Kaiserdamm: „Czy widział Pan pianę na jego wargach? Typowy psychopata!” Oczywiście nie przeszkadza to owemu panu pisać codziennie hymny pochwalne na cześć Goeringa.

Ale, wszak nie Goering tylko SA miały być tematem dzisiejszego artykułu. Między 1 a 5 listopada mieliśmy odświeżenie szeregów SA. Na kilka dni zlagodzone zakaz przyjmowania nowych członków. „Cieleśnie i duchowo zdrowi mężczyźni i młodzieńcy niemieccy” mieli jedyną okazję wstąpić do SA. Z pewnością zrobili z tego gorliwie użytek. Bo kto nie jest członkiem szturmówki, ten nie zajdzie daleko w nowych Niemczech. Bez służby w SA niema habilitacji na wszechniczy niemieckiej, niema dopuszczenia do egzaminu nauczycielskiego, a może i wogóle do studiów wyższych. Mało jeszcze tego. Bez służby w SA — trzeba by właściwie powiedzieć — niema chleba...

Mogę na to przytoczyć przykładów coniemiar. Przed wstąpieniem przyjąć do SA przychodzi do mnie służąca i opowiada: mąż jej, od lat bezrobotny, komunista, zatrudniony z funduszy pracy (Notstandsarbeiter) stoi przed dylematem, albo SA, albo na bruk. 300 takich robotników pracowało razem z nim przy robotach ogrodowych miasta Berlina. 90 proc. było komunistów. Dano im do wyboru: Wstąpienie do SA, albo niata posady. Około 240 zgodziło się. On należał do pozostałych 60, którzy nie mogli się zdecydować. „Co ma zrobić?” — pytała służąca. Pan Goering twierdził w swym zeznaniu złożonym w sądzie pod przysięgą, że komuniści wkradli się do SA. Może to w poszczególnych wypadkach jest zgodne z prawdą. W rzeczywistości jednak zarówno komunistów, jak i członków innych partij opozycyjnych zmuszono masowo, przy pomo-

cy znanego uderzenia w żołądek, do wstępowania do SA.

Czy wydaje się dziwnem, że w tym stanie rzeczy po objęciu władzy przez Hitlera, S.A. wzrosły z 600.000 do 2 milionów? Kogo może dziwić, że taki przyrost nie zawsze wypadł po myśli panów sytuacji? Wszak tak kompetentna osobistość, jak Goebbels, oświadczył, że ogarnia go lęk przed tym przyrostem. Któż mógł przypuścić, że kwiat narodu przyszedł do Hitlera po 6 marca? Byli to starzy karjerowicze i... ofiary reżimu, które z odrazą w sercu noszą brunatną koszulę.

Goering w swych słynnych zeznaniach z 4 listopada zaszerwował starą bajeczkę, jakoby komuniści, którzy wkradli się do SA, popełnili wszystkie okropności, jakie niesłusznie były przypisywane SA. Poprostu miałoby się ochotę zapytać, czy pan Goering nie musi sam siebie określić, jako szpicla komunistycznego, kiedy się sięgnie myślą do paru jego przemówień. Ale bajka o komunistycznych szpiclach w mundurach SA nie warta jest nawet zaprzeczenia.

Tak czy owak, w szturmówkach są fermenty, jak zawsze były one w SA. Przypomnieć wystarczy dra Ottona Strassera, secesję Stennesa, rewoltę czterech przywódców itd. Czy to wszystko byli szpicle komunistyczni?

Ale chodzi nie tylko o różnice polityczne. Iu ciemnych dżentelmenów znalazło przytułek w SA i próbowało tu ze zmiennem szczęściem uprawiać politykę dla własnej kieszeni? Jakichże transakcyj nie podejmowali się ci osobnicy, aby zwiększyć swe dochody! Mam tu między innymi na myśli osławione listy żelazne (Schutzbriefe), które wystawiali za pieniądze i dobre słowo steryzowanego kupcom żydowskim.

Ze ludzie ci pisali fałszywe rozkazy i robili inny „hokuspokus” — kogóż to dziwi? Pan Goering jednak widzi przy wszystkich objawach rozkładu w jego SA tylko samych szpicli komunistycznych...

SA składa się z nader rozmaitych elementów: są tu nacjonalistycznie nastawieni drobnomieszczanie, zwłaszcza akademicy, ale także drobni przemysłowcy i pracownicy, jest tu przede wszystkim wielka armia bezrobotnych, którzy zią z każdej ręki, którzy dziś są w czerwonym froncie, jutro w SA, pojutrze czort wie u kogo, wielka armia zniszczonych egzystencji, są tu skrachowani karjerowicze, są zawodowcy przestępcy, którzy wietrzą świetny interes, są w końcu ci, którym przyłożono rewolwer do skroni: SA albo zwolnienie z posady a którzy z całego serca nienawidzą hitlerji. 2 miliony SA? Dałibóg! Wysoko szacując jest w tem 15 procent hitlerowców. Z pozostałych 1 700 000, których znam osobliście, jest jeden 100 procentowy hitlerowiec: trochę głupawy portjer, który zawsze był

CHRONI OD ODMROZENIA
natychmiastowo udelikatnia i wybiela zniszczone ręce
KREM PEAŁATÓW „PERFECTION”

Z Centrali Keren Kajemet

(:) Dziś, we czwartek, 8 wieczór odbędzie się w lokalu Centrali Keren Kajemet w Krakowie przy ulicy Sarego (Zielona 10). Posiedzenie reprezentantów Kierownictw Organizacji Okr. z współudziałem delegata Centrali Keren Kajemet w Jerozolimie Natana Bystryckiego. Każda organizacja winna wydelegować 2 reprezentantów swego kierownictwa. Ze względu na ważność spraw porządku dziennego, jakoteż ze względu na obecność Szanownego Gościa uprasza się o pewne i punktualne przybycie.

— (:) **MŁODE WIZO.** Dziś we czwartek, o godzinie 6.30 zebranie członków z referatem Natana Bystryckiego.

— (:) **STARANIEM AKADEM. ORG. SJON. SOCL.** odbędzie się jutro, w piątek, 10 bm., o godz. 8 wiecz. w salach repr. Żyd. Domu Akad. (Przemyska 3) odczyt (w jęz. żyd.) znanego poety palestyńskiego Natana Bystryckiego nt. „J. Ch. Brenner, piewca sjonizmu cierpień i ofiar”.

— (:) **ZJEDN. KOB. ŻYD. WIZO** (Mikołajska 1. 6). Dziś, godz. 4, nadzwyczajne posiedzenie członków z udziałem p. N. Bystryckiego.

— (:) **RAPORT WSZYSTKICH GNIAZD ORG. A. H. H. „AKIBA”** ze współudziałem N. Bystryckiego, w sobotę, 11 bm., o godz. 5.30 punkt. na boisku „Makkabi”.

karnym prawnicowcem. Wynosi to więc 12 i pół procent. Inni? Drugi portjer, od dziesiątek lat socjalny demokrat — z obawy o chleb, taksamo młody czeladnik piekarski („majster sobie tego życzy”), student — dla karjery, jeden „Notstandsarbeiter“ zdeklarowany komunista — z obawy przed utratą chleba, jeden kupiec — ze względów towarzyskich i kalkulacji, Dr. W. — chce być dopuszczony do egzaminu na asesora szkolnego — pan redaktor N. Śmiem twierdzić, że gdyby Nazi nie wprowadzili paragrafu aryjskiego, to dzisiaj wszyscy dawni redaktorzy „Berliner Tageblattu” i „Vossische Zeitung” biegaliby w brunatnych koszulach! Oto jest 8 brunatnych koszul. Czyżby inne inaczej wyglądały?

Nic dziwnego, że przy takim składzie SA nie jest zbyt różowo z wiernością dla Führera i potrzeba niejednego dozorcę. Ci pochodzą ze staropruskiej szkoły, która twardą ręką i wielką gębą wpaja patriotyzm i sprawność wojskową. Bo w SA, podobnie jak niegdyś przy ś.p. wojsku królewsko-pruskiem trzeba zawsze ładnie robić przysiadki i wydzierać się w niebogłosy „za Adolfa Hitlera idziemy na śmierć”.

Oto program: pobudka, marsz, strzelanie z broni małokalibrowej, ćwiczenia, parady, defilowanie „gęsiego”... I zawsze głośno wykrzykiwać: „za Adolfa Hitlera idziemy na śmierć”. Ze nie wszyscy są zbyt zadowoleni z takiego spędzania czasu, zwłaszcza, jeżeli przez apele i marsze spażnia się do roboty i za opuszczone godziny traci się zarobek, to rozumie się samo przez się. A w dodatku jeszcze trzeba w błocie ulicznym 10 razy pod rząd robić przysiadki i można przy sposobności oberwać od dowódcy szturmówki po pysku! Pruski podoficer od wielu lat wychowywał dzielnych... socjaldemokratów...

Zdarza się zatem także, że szturmowcy śpiewają czasem całkiem nieprzepisowe piosenki, w rodzaju:

„Oranienburg*), Oranienburg, wie braun
bist du geworden!
Einst waren nur Marxisten da,
jetzt sind es nur SA. SA.
Oranienburg, Oranienburg, wie braun
bist du geworden!
OBSERWATOR
Berlin, w listopadzie.

* Oranienburg — słynny oboz koncentracyjny koło Berlina.

H. WACHSMAN (Paryż)

Wielki przyjaciel Żydów

(Korespondencja ŻAT dla „Nowego Dziennika“)

„Dumny jestem, że przed 15 laty było mi sędzonym, z ramienia Francji uczestniczyć we wielkiej akcji wręczenia Deklaracji Balfoura reprezentantom narodu żydowskiego... Niestety nie mogę dziś być wśród was, pragnę tylko dać wyraz mojej szczerzej sympatii dla wielkiego ideału humanitarności i sprawiedliwości, któremu służycie i w imieniu którego z pewnością odniesiecie zwycięstwo“.

Odpis tego listu piszący te słowa otrzymał w redakcji paryskiej „Menorah“, gdy przed dwa lata świat żydowski obchodził jubileusz 50-lecia ruchu „Chibath-Zion“ oraz 30-lecie Żydowskiego Funduszu Narodowego.

Powyżej cytowanym listem Paul Painleve, który dla różnych przyczyn nie mógł bezpośrednio uczestniczyć w organizowanych wówczas uroczystościach, dał raz jeszcze wyraz uczuciom, jakie wielkie jego serce żywiło dla narodu żydowskiego i jego sprawy.

Przeszło 40 lat genialny ten Francuz zajmował centralną pozycję w życiu publicznym, i z pewnością nie jest przesadnie twierdzenie, że przez cały ten czas ani na dzień Painleve nie odstąpił raz wytyczonego sobie wysoce — ludzkiego ideału. I jest, być może, osobliwym, że karjera Painlevego była ściśle związana z tragicznym losem naszego narodu.

Dni „afery Dreyfusa“. T. zw. praktyczny antysemityzm szalał wzdłuż i wszerz Francji. Nieliczne tylko i bardzo rzadkie szlachetne jednostki miały odwagę, w pierwszym okresie ohydnej oszczerczej kampanii przeciw Żydom francuskim, wystąpić publicznie przeciwko rażącej krzywdzie, zaś jedną z tych jednostek był podówczas jeszcze młody uczonec Paul Painleve. Był to polityczny debiut Painlevego. Wkroczył on w życie publiczne przy świetle świętej pochodni najszczytniejszego hasła sprawiedliwości, i po tej drodze kroczył aż do ostatniego tchu swego żywota.

Do jakiego stopnia był on przekonany o fałszywym pokładzie oskarżeń przeciw Dreyfusowi i o słuszności sprawy Dreyfusa, która się stała zarazem jego sprawą osobistą, o tem świadczy najdobitniej fakt z owego czasu, gdy młody i niezwykle dużo obiecujący uczonec opuścił swą zaciszną pracownię, by ze szpada

w rękę pojedynkować się o sprawę Dreyfusa z jednym z najzawziętszych judofobów owego okresu.

W roku 1917, gdy wśród aljantów zaznaczyła się silna nieufność w stosunku do sjonizmu ówczesny premier Francji Paul Painleve przez forsował swoim wpływem uznanie sjonistycznego ideału, wzmacniając rozpoczęty gmach, który miał być uwieńczony ogłoszeniem Deklaracji Balfoura. A gdy ustąpił, wpłynął na swego następcę w duchu kontynuowania szczerze rozpoczętej misji na rzecz narodu żydowskiego, zaś później, w okresie konferencji wersalskiej, delegacja żydowska znalazła w nim wiernego i zawsze do usług gotowego przyjaciela.

Zbyteczne byłoby silenie się na wyliczenie w artykule dziennikarskim, chociażby w zarysie, wszystkich zasług tego wyjątkowego człowieka dla narodu żydowskiego. Parę tylko rozdziałów tego owocnego życia rzuci trochę światła na ogrom zabiegów Painlevego w obronie sprawy żydowskiej.

Żydowski Fundusz Narodowy, który jeszcze 10—12 lat temu nie miał żadnych prawie wpływów wśród francuskiego żydostwa, w bardzo dużym stopniu zawdzięcza swój rozkwit na terenie francuskim niezmiernym wysiłkom Painlevego. Dzięki niemu to liczni obojętni zasymilowani Żydzi francuscy zaczęli interesować się żydowskim dziełem odbudowy.

Jemu też prof. Albert Einstein zawdzięcza swą popularność we Francji. W świecie naukowców-snobów nazwano go „popularyzatorem teorii względności“, zaś Einstein sam zaliczał go do rzędu tych 5-ciu uczonych, z którymi mógł dyskutować na temat swej teorii.

I dopiero przed kilku miesiącami, u schyłku swego życia trawiony ciężką chorobą, Painleve spowodował w parlamencie francuskim zaproszenie Einsteina przez rząd Francji do objęcia katedry w College de France.

Przez cały czas istnienia francuskiego Komitetu Pro-Palestyńskiego „France-Palestine“ Painleve był jego członkiem, przez pewien czas piastował w nim nawet godność przyzidenta.

PUDER ABARID

„Pełnie niedostrzegalny dla oka, jest produktem czysto roślinnym, odżywczo działającym na skórę, nie zatyka por skóry i doskonale matuje cerę. Nie zawiera metali. Do nabycia w 12 odcieniach.“

PUDER ABARID

Studująca młodzież żydowska we Francji miała w nim wiernego patrona o iście ojcowiskim oddaniu. Niejeden żydowski akademik zawdzięcza swą karierę temu człowiekowi, który z całą właściwą sobie gorliwością bronił interesów uczącego się Żyda.

Toteż nie trzeba się dziwić, że po śmierci Paula Painlevego, niejeden z Żydów francuskich zadał sobie pytanie, jak obecnie, w braku tego męża, ukształtuje się zewnętrzne obcowanie Żydów ze światem nie-żydowskim.

Jest może symbolicznym, że dwa ostatnie wystąpienia zmarłego uczonego i polityka pozostawały w pośrednim, względnie bezpośrednim związku ze sprawą Żydów.

Ostatnie wystąpienie Painlevego w Akademii Naukowej dotyczyło najnowszych badań prof. Einsteina. Akademicy wysłuchali wówczas stojąco wywodów ciężko już chorego uczonego, jakby w przecuciu, że jest to pożegnalne jego wystąpienie w Akademii.

Po raz ostatni zaś Painleve zjawił się na arenie publicznej w związku ze sprawą tragedii Żydów niemieckich. Do ostatniego dnia swego życia był on prezesem Narodowego Francuskiego Komitetu Pomocy Uchodźcom z Niemiec. I oto, występując na jednym z ostatnich publicznych zgromadzeń przez ten komitet zorganizowanych, Painleve oświadczył:

„Wzruszony jestem przyjęciem, jakiego wśród was doznałem. Wzrusza ono stare serce

LEOPOLD HICHLER

15)

Śmiertelna tęsknota

Karol milczał. Czuł wprawdzie, że powinienby mówić, nie mógł jednakowoż przezwyciężyć przykrego uczucia z powodu tego nieoczekiwanego wyznania.

Nie. Tego nie oczekiwał. Był młody i cieszył się życiem, i już miałby stracić wolność? Troszczyć się o żonę i dziecko? Przyszłość wydawała mu się szara i ponura jak więzienie — rozważał więc z brutalną siłą swojej młodości, jakby się z tej historii wycofać. Lecz wśród tej niepokromionej potrzeby wolności znowu odezwało się jego sumienie i przypomniało mu jego obowiązki.

Mizzi obserwowała jego niemą walkę i z zaniepokojeniem zapytała: „Cóż Karolu, nic nie mówisz?“ — — —

Usiłował uśmiechnąć się, zbladł, uśmiechnął się znowu zakłopotany, następnie ośroził po kuchni, tam i zpowrotem, nagle stanął przed Mizzi: „Mizzi, ja wiem, co jest moim obowiązkiem, ja nie jestem łotrem.“

„Naprawdę Karolu? Naprawdę?“ — zawołała uradowana, uściśnięła go, pocałowała, a potem w poczuciu pewności i rzewności, wypełniającej jej serce: „Wiesz Karolu, teraz jestem znowu spokojna. Bo gdyby to pani zauważyła, musiałabym natychmiast odejść.“

Zanim jeszcze Karol mógł jej odpowiedzieć, znowu rozległ się dzwonek i Mizzi pośpieszyła do salonu.

Tymczasem w salonie wstał pan Rosenbaum i na formalne zaproszenie, „by jeszcze posiedzieć“, odpowiedział inną formułką — w towarzystwie rzuca się te formułki

jak piłki — z uprzejmem spojrzeniem na panną Bertę, mianowicie, „że ma pilną sprawę do załatwienia.“

Pani Sala zauważyła to uprzejme spojrzenie i również to, że jej córka nie jest nieprzychylnie dla kandydata usposobiona, postanowiła więc działać i zapytała grzecznie: „Czy zechce pan nas wnet zaszczyścić, panie Rosenbaum?“

„O, bardzo chętnie, łaskawa pani!“

Pani Sala starała się zamienić swój triumfujący wzrok w obojętne spojrzenie. To udało jej się. Trzeba uczyć się udawać, jeżeli się chce wydać córkę. Zapytała spokojnie: „Może następnej niedzieli na podwieczorek?“

„Bardzo proszę!“

Pan Rosenbaum ucałował tedy paniom szarmancko rączki, poczem Mizzi podała mu płaszcz. Poszedł. Przed bramą czekał jego powóz, a gdy odjeżdżał, stali przy oknach, ukryci za storami: pan Herman, pani Sala, pani Resia i pan Henryk.

„Dwukonka!“ — rzekła pani Sala i odwracając się od okna, powiedziała: „Wcale sympatyczny człowiek! Tylko trochę za dużo mówi. Hm?“ — To pytanie było skierowane do męża i do pana Henryka, gdyż panianka Berta opuściła już salon.

Obaj panowie milczeli, tylko pani Resia rzekła:

„Tak jest.“

Teraz odezwał się Henryk: „Najważniejszym byłoby oowiedzieć się, jak stoją jego interesy. A na tem ja się nie znam.“

„Nie martw się o to“ — odrzekł pan Herman. „Na to jest jeszcze czas. Następnej niedzieli przyjdzie przecież znowu i kto wie, może mu się Berta przestanie podobać.“

demokraty. Zawsze walczyłem z niesprawiedliwością i do głębi swego jestestwa odczuwałem wyrządzoną narodowi żydowskiemu krzywdę... Z uczuciem radości zgodziłem się na Deklarację, której hasłem jest: oddać staremu narodowi żydowskiemu starą jego ziemię...“

„... We wielu krajach, w których Żydzi się nie bronią li tylko dlatego, że nie są uzbrojeni, rządy twierdzą, że Żydzi prowokują pogromy. Ja zaś wam mówię: Żydzi, bądźcie odważni, broncie się...“

Zakończył zaś Painlevé swoje przemówienie następującymi słowami: „Przyszedłem tu, aby wam wyrazić całą moją sympatię dla waszej sprawy. Niech żyje odbudowana Palestyna! Niech żyje naród żydowski i Żydowska Siedziba Narodowa!“

Były to ostatnie wygłoszone z trybuny publicznej słowa wielkiego człowieka i wybitnego polityka, którego doczesne szczątki złożone zostały do Panteonu zasłużonych synów Francji.

W sprawie „Mifal Arlosorow“ we wschodniej Małopolsce

(—) Komitet krajowy „Mifal Arlosorow“ we wschodniej Małopolsce nadsyła nam następujący komunikat z prośbą o ogłoszenie:

W związku z ogłoszonymi w prasie komunikatem Egzekutywy Krajowej Organizacji Sjonistycznej dla Małopolski wschodniej, tyczącym się akcji krajowej ku uczczeniu pamięci Arlosorowa (Mifal Arlosorow), prezydium Komitetu Krajowego dla „Mifal Arlosorow“ na Małopolskę wschodnią, w skład którego wchodzi przedstawiciele Dyrektora Keren Hajesod, Dyrektora Keren Kajejeth Leisrael, niesjonistycznych członków Agencji Żydowskiej, Egzekutywy Zjednoczonej Partii Sjonistyczno-Socjalistycznej „Hitachduth-Poalej Sjon, Egzekutywy Partii Piństwa Żydowskiego, Komitetu Centralnego Organizacji Koolet „Wizo“, Komitetu Centralnego „Hachaluc“, Sekretariatu Generalnego Sjonistycznej Partii Pracy „Hitachduth“, Prezydium Zrzeszenia Radykalnych Sjonistów, Rady Naczelnej Organizacji Młodzieży „Haszomer Hacair“, „Gordonja“, „Bus-slijah“, „Frajhajt“, „Haszachar“ i „Akiba“ komunikuje co następuje:

I. Akcja zbiórkowa ku uczczeniu pamięci Arlosorowa została zniwelowana i zainaugurowana w naszej dzielnicy przez Prezydenta Żydowskiej Agencji Nachuma Sokolowa na skutek jednogłośnie uchwaly Kongresu, która brzmi następująco: „Kongres przyjmuje do wiadomości oświadczenie Dyrektora Keren Hajesod, iż bezpośrednio po kongresie zostanie zorganizowana akcja zbiórkowa na Kfar Chaim Arlosorow, z której dwie trzecie mają być zużyte na cele kolonizacji a jedna trzecia na zakupno ziemi przez Keren Kajejeth.

Kongres wzywa uroczysto wszystkich sjonistów, by uczcili przez twórczy czyn pamięć Chaima Arlosorowa w tej wspólnej akcji naszych narodowych funduszy oraz organizacji sjonistycznej.

Wzmiemienia tej jednogłośnie przez Kongres przyjętej a przez Radę Agencji Żydowskiej za-

twierdzonej uchwały wynika niewąznic, iż uzależnienie udziału w akcji Mifal Arlosorow od spełnienia jakichkolwiek warunków jest niezgodne z nakazem dyscypliny wobec uchwał Kongresu i Rady Żydowskiej Agencji, obowiązującym wszystkie organizacje i ugrupowania zastąpione w Kongresie Sjonistycznym i w Radzie Agencji Żydowskiej.

II. Egzekutywa Agencji Żydowskiej oraz Światowej Organizacji Sjonistycznej w odpowiedzi na zażyczenie Egzekutywy Krajowej Organizacji Sjonistycznej w Małopolsce Wschodniej, stawiające pod znakiem zapytania bezpartyjny charakter kolonizacji, która ma powstać z pieniędzy zebranych przez „Mifal Arlosorow“ odpowiedziała w liście wystosowanym do Egzekutywy ogólnych sjonistów w Małopolsce wschodniej z dnia 19. X, a podpisanym przez Prof Brodeckiego i B Lockera co następuje:

„Ku naszemu zdziwieniu dowiadujemy się z prasy i ze sprawozdania kierownictwa „Mifal Arlosorow“, iż w związku z realizacją akcji Arlosorowa, która została sankcjonowana przez uchwałę Kongresu, powstały u Was trudności i zrodziły się wątpliwości... Wczoraj wysłaliśmy Wam krótki telegram w tej sprawie a niniejszem pragniemy uzupełnić co następującymi słowami: Jest jasną rzeczą, iż uchwały naszego Kongresu obowiązują tak Egzekutywę, jak i wszystkich członków oraz ugrupowania organizacji sjonistycznej bez różnicy partji, które winny je lojalnie wykonywać. Z drugiej strony jest również rzeczą jasną, iż Egzekutywa, jako najwyższa instancja wszechświatowej organizacji sjonistycznej jest zobowiązana do obiektywnego i bezpartyjnego sprawowania swych funkcji. Zasady te są głęboko zakorzenione, tak w statucie organizacji sjonistycznej, jak i w jej praktyce i bardzo się dziwimy, iż wzmiankowana akcja mogła dać powód do wywołania wśród Waszej organizacji jakichkolwiek wątpliwości stawiających pod znakiem zapytania

prawomocność tychże zasad. Jesteśmy przeto zmuszeni oświadczyć, iż stoimy całą siłą na straży tychże zasad i wszystko uczynimy, by ich przestrzec.

Co się tyczy w szczególności dzieła kolonizacji w Palestynie, to praca ta w przyszłości podobnie jak i w przeszłości będzie prowadzona w duchu obiektywnym, wolnym od wszystkich wpływów partyjnych. Niema żadnej podstawy do powątpiewania, iż także przy realizacji kolonizacji z pieniędzy zebranych przez „Mifal Arlosorow“, Egzekutywa postępować będzie wedle zasad absolutnej obiektywności i, że przy wyborze kandydatów do kolonizacji będzie się kierowała tylko względami na kwalifikacje rzeczowe każdego kandydata, a w żaden sposób nie jego przynależnością partyjną.“

Poradło generalny sekretarz światowego iura „Keren Hajesod“ Leo Herrmann w wywiadzie redaktorowi dziennika jerozolimskiego „Doar Hajom“, a ogłoszony w biuletynie niemieckim Z A T a Nr 197 z dnia 28. października oświadczył m. in. co następuje:

„Akcja ku uczczeniu pamięci Arlosorowa, która została proklamowana, przez Żydowską Agencję oraz Dyrektora obu naszych narodowych funduszy nosi charakter wyłącznie bezpartyjny. Sumy zebrane z tej akcji są własnością całego narodu i będą przeto zużyte na osiedlenie elementów nadających się do kolonizacji rekrutujących się z pośród wszystkich ugrupowań w sjonizmie.“

III. Co się tyczy żądania Egzekutywy Krajowej Organizacji Sjonistycznej w Małopolsce Wschodniej dopuszczenia reprezentantów ogólnosjonistycznych do Centralnego Komitetu zbiórkowego w Pradze, stwierdza, iż ogólni sjonści grupy „A“ są już reprezentowani w tymże Komitecie. Ponadto w wyżej cytowanym wywiadzie gen sekr „Keren Hajesod“ Leo Herrmann oświadczył, iż w Centralnym Komitecie zbiórkowym zarezerwowanem zostało miejsce dla przedstawicieli grupy „B“ ogólnych sjonistów. Poza to Centralny Komitet zbiórkowy w Pradze w liście swoim z dnia 11. X. oświadczył gotowość przychylnego rozważenia wszelkich konkretnych propozycji zmierzających do urzeczywistnienia postulatu kooptacji przedstawicieli grupy „B“ ogólnych sjonistów i przedłożenia w tym celu pozytywnych wniosków Egzekutywie Agencji Żydowskiej. Prócz tego przewodniczący Centralnego Komitetu zbiórkowego w Pradze, p. J. Sprinżak w czasie swej ostatniej bytności we Lwowie w rozmowach prowadzonych z przedstawicielami lwowskiej Egzekutywy ogólnych sjonistów oświadczył, iż nie widzi żadnych przeszkód dla realizacji postulatu dopuszczenia do Centralnego Komitetu zbiórkowego przedstawicieli grupy „B“ ogólnych sjonistów.

Pragniemy wreszcie podkreślić, iż Centralny Komitet zbiórkowy w Pradze jest instancją czasowa, stworzoną wyłącznie dla organizacji zbiórki, która po jej ukończeniu zostanie rozwiązana. Sprawy związane z zużyciem pieniędzy zebranych

To „może“ wypowiedział jednak z takim akcentem, że nikt jego wątpliwościom nie wierzył. Henryk zaś sprostował: „Ona mu się podoba, to było jasne i dlatego trzebaby zawczasu...“

„Niema pośpiechu!“ — uspokajał pan Herman swego syna. „Następnej niedzieli albo innym razem zażadam, żaby mi pokazał swoje książki handlowe. Będziemy zaraz wiedzieli, jak wyglądają jego interesy!“

„Nie pojmuję was“ — rzekła pani Resia, która bardziej kierowała się uczuciem. „Nie pojmuję tego, że o tem mówicie. Trzebaby się przecież naprzód dowiedzieć, czy on się jej podoba.“

„Zdaje mi się, że tak“ — oświadczyła pani Sala, a pan Herman zapytał zdziwiony: „Dlaczego niema Berty? Dlaczego ucieka?“ A gdy mu powiedziano, że jest w jadalni, rzekł: „Najlepiej będzie, gdy wejdziemy i zapytamy ją, jak się jej podoba.“ I już stanowczym krokiem podszedł do drzwi. Henryk i pani Resia chcieli entuzjastycznie przyłączyć się do tej procesji, lecz pani Sala ich zatrzymała: „Nie wszyscy! Nie wszyscy! Już ja sama z nią porozmawiam.“

Panna Berta przeczuwała to ogólne zaciekawienie i dlatego uciekla do jadalni.

Ona również patrzyła za odjeżdżającym powozem przez okno jadalni. Elegancki powóz i duży napiwek, który otrzymała Mizzi, to wszystko jej imponowało i stłumiło niekorzystne wrażenia, jakie wywołały jego pospolite rysy twarzy i jego dyletancka rozmowa o muzyce. A jednak westchnęła, gdyż odeszła od okna. Czegoś jej brakowało. Nie wiedziała, co, a jednak była niezadowolona. Niepokojnie chodziła po pokoju, tam i zpowrotem, a

stępnie popatrzyła bezwiednie przez szklane drzwi do kuchni.

Mizzi zęgniała się właśnie z Karolem, pocałowała go serdecznie, a trochę powściągliwie. Gdyż obok miłości oddziła w niej troska, czy też mężczyzna, któremu się oddała, dotrzyma przyrzeczenia i jej nie opuszczy. I wszystko to: miłość i troska wlała w swój całus. Panna Berta widziała jednak tylko gorące uczucie i zazdroścąc jej z głębi serca, pomyślała: „Jaka szczęśliwa! Tego — tego mi brakuje. Jak ona żyje, dla miłości! Boże gdybym ja tak...“

Tymczasem Karol zeszedł po schodach. Mizzi patrzyła za nim, a podczas gdy ją opadły ponure myśli, pomyślała, że przed chwilą inny zeszedł temi schodami, ktoś, którego zamary przejrzała bystrym wzrokiem prostych ludzi, mianowicie pani Sala jej powiedziała, że to dobry znajomy męża. Mizzi myślała o pożegnaniu pana Rosenhauma, jak to wszyscy stali dokoła panny Berty, jakgdyby ją chcieli zobaczyć, i stroskana westchnęła: „Takiej bogatej dziewczynie jest lepiej. Gdyby ona się zapomniała, wszyscy pomogliby jej, a ja...“ Mizzi była sierota. „Ja jestem sama.“

Tak Mizzi myślała, nie przeczuwając, że panna Berta ofiarowałaby wszystko za odwagę Mizzi, by móc się swobodnie wyżyć. Tak jeden człowiek drugiemu zazdrościł a przecież każdy nosi na sobie swój ciężar.

ROZDZIAŁ VII

Jak rolnik oczekuje z radosnym tęsknieniem dojrzewania zboża, tak swatka, pani Szwarzestein, czekała, aż dojrzejże partja Mautner-Rosenbaum.

(Ciąg dalej nastąpi)

Kto nie nabył dotychczas losu do I-ej klasy może strać powetować

eżeli zakupi natychmiast los do II-ej klasy w najszczęśliwszej kolekturze

BRACIA SAFIER,
Kraków, Rynek Gł. 6.

Ceny losów do II. klasy: ćwiartka zł. 20, połówka zł. 40, cały los zł. 80.

z „Mifal Arlosorow“ nie należą w żadnym wypadku do kompetencji tegoż komitetu.

(;) IV. Wstrzymując się od wszelkiej polemiki, Komitet Krajowy „Mifal Arlosorow“ na Małopolskę wschodnią ogranicza się do przedstawienia powyższego stanu rzeczy, pozostawiając żydowskiej opinii publicznej w kraju do osądzenia, czy i o ile są uzasadnione zarzuty zawarte w komunikacie Egzekutywy Krajowej Organizacji sjonistycznej we Lwowie, a stawiającej pod znakiem zaprzeczenia bezpartyjny charakter „Mifal Arlosorow“.

V Co się tyczy zapowiedzianej w komunikacie Egzekutywy ogólnych sjonistów akcji zbiorowej mającej się rozpocząć z dniem 16 listopada br. na rzecz skolonizowania chałuców ogólnie sjonistycznych, ograniczamy się do stwierdzenia, iż wedle uchwał 16 i 17 Kongresu Sjonistycznego nie wolno żadnemu ugrupowaniu sjonistycznemu rozpoczynać jakiegokolwiek akcji zbiorowej palestyńskiej bez uprzedniej zgody Egzekutywy Agencji Żydowskiej, pomijając już okoliczność, iż termin ukończenia „Mifal Arlosorow“ w Małopolsce wschodniej zostanie ustalony przez właściwe instancje, które są w tej sprawie kompetentne, przytem wstrzymujemy się od oceny praktycznych możliwości związanych z rezultatami akcji zbiorowej prowadzonej tylko w ramach jednej dzielnicy w przeciwieństwie do akcji „Mifal Arlosorow“, która jest prowadzona w rozmiarze światowym.

VI. Komitet Krajowy „Mifal Arlosorow“ uważa za swój obowiązek stwierdzić, że akcja Egzekutywy Krajowej Organizacji sjonistycznej w Małopolsce wschodniej jest odosobnioną wśród wszystkich organizacji należących do Światowego Związku Ogólnych sjonistów. Miło nam skonstatować, iż w sąsiadującej z nami dzielnicy Małopolski zachodniej Egzekutywa ogólnosjonistyczna pod przewodnictwem nestora polskiego sjonizmu posła dra Thona bierze aktywny udział w „Mifal Arlosorow“.

VII. Komitet Krajowy „Mifal Arlosorow“ w Małopolsce wschodniej, przypominając słowa wypowiedziane przez Prezydenta Agencji Żydowskiej, Nachuma Sokolowa w czasie jego ostatniej bytności we Lwowie, „iż kto się przeciwia akcji Arlosorowa, prowadzonej wspólnie przez oba fundusze, sprzeciwia się temsamem także naszym narodowym funduszom“, apeluje do całego żydostwa Małopolski wschodniej z gorącym wezwaniem, by się nie wyłamało z pod solidarności i dyscypliny narodowej i przez masowy udział w „Mifal Arlosorow“ złożyło dowód swej dojrzałości obywatelskiej i wierności dla uchwał Kongresu i Rady Agencji Żydowskiej oraz instrukcji udzielonych przez naczelne kierownictwo „Keren Hajesod“ i „Keren Kajemeth Leisrael“ w Jeruzolimie.

Lwów, w listopadzie 1933.

Uroczyste otwarcie wystawy pośmiertnych A. Messera i Z. Nadla

(;) Onegdaj odbyło się w salach reprezentacyjnych Żyd. Domu Akad. uroczyste otwarcie wystaw pośmiertnych bhp. Adolfa Messera i bhp. Zygmunta Nadla, zorganizowanych przez Zrzeszenie Żyd. Artystów Mal. i Rzeźb. w Krakowie.

Napiływ publiczności był niezwykle liczny. Wśród obecnych zauważyliśmy dyrektora Muzeum Narodowego, prof. Feliksa Koperę, prokuratora Krausa i wielu przedstawicieli instytucji społecznych. Otwarcia wystawy dokonał p. prezes dr. Leon Fischlowitz w imieniu Gminy Żydowskiej i stow. Bnej Brith. Mowa poświęcił obu zmarłym artystom serdeczne słowa uznania dla ich mistrzowskiego talentu i podkreślił zasługi Zrzeszenia około krzewienia kultu sztuki pięknych w społeczeństwie żyłowskim i zaznajamiania społeczeństwa z twórczością artystów o tak wielkich nazwiskach jak bhp. A. Messer i bhp. Z. Nadel. Publiczność z niezwykłym zajęciem oglądała mistrzowskie płótna A. Messera, między innymi monumentalne „Simchat Tora“, „Taszelech“, „Seder“, „Wesele“ i wiele innych. Nadzwyczajne zainteresowanie wzbudziły dzieła bhp. Zygmunta Nadla, szereg wspaniałych portretów, przypominających twórczość klasycznych mistrzów malarstwa, oraz doskonałe kopie starych mistrzów.

Na froncie walki z hitleryzmem

§ WIELKI MITYNG LUDOWY W KATOWICACH. W niedzielę 12 b. m. o godz. 8 wiecz. odbędzie się wielki mityng antyhitlerowski z udziałem delegatów Sekretariatu Wykonawczego w Krakowie

Ze sfer gospodarczych zwracają się do frontu z żalami na konsumentów, którzy niepomni bojkotu, żądają nadal artykułów niemieckich, a na uwagi i perswazje ze strony kupców, reagują w sposób nieodpowiedni, dowodzący zupełnego braku zrozumienia dla tej sprawy. Szereg takich faktów miało miejsce szczególnie w branży farmaceutycznej, gdzie kupujący odrzucali w sposób niewłaściwy polecane im artykuły, zastępując środki niemieckie. Sfery kupieckie, a w szczególności farmaceuci, ponoszą odpowiedzialność za polecane artykuły, wobec czego niema żadnych powodów do nieufności i upierania się przy artykułach niemieckich. Sądzymy, że fakt taki nie powtórzy się więcej w żadnej firmie.

Nasi Towarzysze z Bejaru krakowskiego nadesłali z okrętu w drodze do Erec następujące pozdrowienie:

„Droży Towarzysze! Zasiłamy Wam serdeczne pozdrowienia z drogi do Erec. Życzymy Wam owocnej pracy, co już po części osiągnęliście. Rozmawialiśmy mianowicie na okręcie z Żydami z Niemiec, którzy się wyrazili, że przemysł niemiecki jest całkowicie bojkotem sparaliżowany. Na słowach ich można polegać, są to bowiem Niemcy przemysłowcy. Pracujcie więc dalej ochotczo, cfiarnie i wytrwale dla dobra naszego Narodu. — Z sjońskim pozdrowieniem Tel-Chaj! Mosze Friedner, F. Haubenstock.

AKCJA NA PROWINCJI.

Z DUKLI p. Krosno donoszą nam o zawiązaniu tam Frontu antyhitlerowskiego. Front po ukonstytuowaniu się przystąpił natychmiast do akcji propagandowej i uświadamiającej oraz do kolportowania wykazów masowych artykułów niemieckich.

W BIELSKU powstał Zjednoczony Front, któ-

ry rozwija ożywioną działalność na tym ważnym odcinku naszej akcji. W dniu 28 ub. m. odbył się wielki mityng, z udziałem przedstawicieli wszystkich ugrupowań żydowskich. Mityng powziął cały szereg rezolucyj antyniemieckich, w szczególności postanowił przeprowadzić bezwzględny bojkot.

W dniu 2 b. m. odbyło się zebranie przedstawicieli różnych branż, na którym referowano sprawę bojkotu. Z ubolewaniem podnieść należy fakt, że wielu kupców nie odnosi się do sprawy z należytym zrozumieniem.

FRONT W JAROSŁAWIU rozpoczął intensywną akcję, popieraną czynnie przez całą młodzież. W dniu 15 b. m. odbędzie się wielki mityng młodzieży. Poza to front rozwija akcję uświadamiającą o artykułach niemieckich.

W BRZESKU powstał front antyhitlerowski, który od tygodnia intensywnie pracuje. Całe miasteczko zostało poruszone dla sprawy. Wyrazem tego był masowy udział ludności w mityngu, zorganizowanym staraniami Frontu. Referat o sytuacji żydostwa i o hitleryzmie wygłosił tow. J. Schuldenfrei z Krakowa. Obecnie front przygotowuje dzień żałoby narodowej. Na rzecz uchodźców niemieckich organizuje Sekretariat Frontu fundusz łańcuchowy.

W CHRZANOWIE stanęła młodzież sjonistyczna w szeregach walczących z hitlerowskim reżimem. Do „Frontu Młodzieży“ przystąpiła cała młodzież sjonistyczna za wyjątkiem lewicy. Na czele Komitetu stoją Józef Horowitz, Izak Ohrenstein i J. Melzer.

WIELKA MANIFESTACJA W RADYMNIU.

Miejscowa organizacja Akiba urządziła dnia 5 b. m. akademję antyhitlerowską w wielkiej sali „Sokoła“. Referował mgr. Halpern. Program akademji obejmował nadto występ chóru Akiby pod kierownictwem B. Kriegera, deklamację młodzieżowego członka gduu III. E. L. Manheima i wiele innych. Akademia udała się pod każdym względem. Dochód przeznaczono na K. K. L. W najbliższych dniach przystępujemy do zorganizowania antyhitlerowskiego frontu młodzieży.

Rozpaczliwa sytuacja finansowa gmin żydowskich w Niemczech

Berlin (ŻAT) Gmina żydowska w Berlinie, doniedawna jedna z najbogatszych w Europie, przechodzi obecnie bardzo ciężkie przesilenie finansowe, spowodowane skurczeniem się jej dochodów, zwłaszcza w pozycji ofiar, które dawniej napływały w bardzo wielkich sumach i które w ciągu ostatnich miesięcy prawie całkowicie ustały. Jest to oczywiście skutek zubożenia ludności żydowskiej w Berlinie, które powoduje coraz większe obowiązki gminy.

Celem uratowania sytuacji reprezentacja gminy żydowskiej w Berlinie na specjalnym posiedzeniu uchwaliła wprowadzić nadzwyczajny podatek, który będzie wymierzany imigrującym zagranicę kapitalistom. Nadto uchwalono podwyższyć etat gminny o 30 proc. Jak dotychczas, podatki gminne będą egzekwowane przez władze państwowe w dziale

czajnie zainteresowanie wzbudziły dzieła bhp. Zygmunta Nadla, szereg wspaniałych portretów, przypominających twórczość klasycznych mistrzów malarstwa, oraz doskonałe kopie starych mistrzów.

Całość wystaw przedstawia się bardzo imponująco i okazale.

podatków samorządowych. Etat gminny, który dotychczas sięgał 13 procent ogólnych podatków municypalnych, wynosić będzie obecnie 20 proc. tych podatków.

Z miast prowincjonalnych nadchodzą alarmujące wiadomości o rozpaczliwej sytuacji finansowej większości gmin żydowskich, które zostały doprowadzone do stanu ruiny i nie są w stanie utrzymywania lokalnych instytucji żydowskich. Naskutek zubożenia ludności żydowskiej wpływy niektórych pomniejszych gmin spadły do zera. W dużym stopniu tego stanu rzeczy przyczyniła się okoliczność, że majątniejsi z pośród Żydów w małych miasteczkach przesiedlili się do większych miast, podczas gdy pozostała na miejscu ludność żydowska ubożeje z dnia na dzień coraz bardziej i ubiegać się musi w większości o pomoc, której gminy nie są w stanie jej udzielać.

Czy Ameryka przyjmie uchodźców niemieckich?

Nowy Jork (ŻAT) Na wielkiej akademji „Hadasa“ w Filadelfji dr. Stephen Wise zakomunikował o akcji w sprawie wpu-

MIFAL ARLOSOROW — WYZWOLENIE ZIEMI

S. MONDERER

Uprawiony technik dentystryczny
przyjmuje obecnie: Kraków, Stradom 25
Ceny przystępne. 1072g

do Stanów Zjednoczonych uchodźców żydowskich z Niemiec.

Ameryka, oświadczył dr Wiese, winna pójść śladami Francji i otworzyć swe wrota dla ofiar reżimu hitlerowskiego. Nietylko w imię interesów uchodźców, lecz dla dobra Ameryki domagamy się, aby Stany Zjednoczone corocznie wpuszczały 10,000 uchodźców z Niemiec.

10 milionów marek na propagandę hitlerowską zagranicą

Nowy Jork (ZAT) Na publicznym zgromadzeniu w Clevelandzie adwokat Samuel Untermyer oświadczył, że władze państwowe, które wszczęły dochodzenie w sprawie narodowo-socjalistycznej akcji propagandowej w Ameryce, stwierdziły, że rząd niemiecki przeznaczył na zagraniczną akcję propagandową 10 milionów marek. Lwia część tej sumy ma być wykorzystana na propagandę w Stanach Zjednoczonych.

Jak ZAT-na już donosiła, dotychczas pozostaje niewyjawione miejsce ukrycia szefa agentów hitlerowskich w Ameryce. Spanknoebela, za którym policja rozesłała do wszystkich punktów granicznych listy gończe. Nie jest jednak wykluczonem, że Spanknoebel zdołał już opuścić granicę Stanów Zjednoczonych. Nowo-yorski urząd celny skonfiskował olbrzymią ilość narodowo-socjalistycznej literatury propagandowej. Samuel Dickstein, przewodniczący komisji imigracyjnej Kongresu Stanów Zjednoczonych, zakomunikował prasie, że przedstawił on specjalnej komisji śledczej Kongresu materiały, z których niezbicie wynika, że propaganda hitlerowska w Stanach Zjednoczonych jest prowadzona od dwóch lat przy pomocy niemieckich towarzystw okrętowych. Komisja śledcza Kongresu rozpoczyna swe prace w dniu 14 bm.

Zydowski ruch sportowy w Niemczech

Berlin (ZAT) Grupy sportowe przy związku żydowskich organizacji młodzieży w Niemczech zgłosiły akces do związku „Makabi”, który liczy już obecnie przeszło 10,000 członków. W ten sposób kontynuowana jest akcja o zjednoczenie całego sportu żydowskiego w Niemczech. Poza Makkabi pozostają jedynie grupy sportowe Związku b. żydowskich żołnierzy frontowych. Związek ten liczy 68 grup, obejmujących 5000 członków.

Król rumuński przeciwko antysemitkiej akcji studentów

Bukareszt (ZAT) Na uroczyste otwarcie roku akademickiego w Jassach przybył król Karol II. Król Karol wygłosił dłuższe przemówienie, w którym zwrócił się do studentów z następującymi słowami: „Przygotujcie się do walki o dzień jutrzejszy. Siłą waszą winna być jedynie wiedza, to jest waszym jedynym obowiązkiem”.

Cała prasa komentuje słowa króla jako ostrzeżenie przeciwko rozpólitkowaniu młodzieży akademickiej, która bierze czynny udział w hecy antysemitkiej. Charakterystycznym dla stanowiska króla jest również fakt, że nie zwiedzi on domu akademickiego w Jassach aczkolwiek czyniono już do tego przygotowania. Studenci, uważając to za obrazę wybili szyby w mieszkaniu rektora uniwersytetu i wysłali do króla telegram, w którym protestują przeciwko tym, którzy „niedopuszcili”, aby król zwiedził dom akademicki.

Międzynarodowa komisja dla badania aktów teroru hitlerowskiego

§ (K) Na odbytem niedawno w Paryżu posiedzeniu sekretariatu międzynarodowego komitetu pomocy dla ofiar hitleryzmu uchwalono utworzenie komisji, która ma zbadać i podać do wiadomości publicznej wszelkie akty teroru politycznego w Niemczech. Komisja ta zbierać będzie materiały o prześladowaniach, o terrorze i znęcaniu się nad więźniami w Niemczech, który to materiał na publicznych posiedzeniach podawany będzie do wiadomości publicznej. Hitlerizm zaprzecza, jakoby w Niemczech panował terror, a Hitler w jednej z ostatnich swych mów oświadczył, że w Niemczech hitlerowskich zamordowano „najwyżej 50 ludzi” i to „samych lotrów”. Światowy komitet pomocy dla ofiar faszyzmu hitlerowskiego zebrał już dowody, nie ulegające żadnej wątpliwości, z których wynika jasno, że w Niemczech hitlerowskich dokonano przeszło 1000 mordów politycznych.

Sekretariat nawiązał kontakt z angielskimi „Stowarzyszeniem dla reformy więziennictwa”, które stale informować będzie o rezultatach swego śledztwa. Do komisji śledczej przystąpił cały szereg senatorów i wybitnych pisarzy amerykańskich. Z osobistości francuskich wymienić należy prof. Bruhla (Institute de France), prof. Wallona (Sorbona), prof. Hadamara (College de France), prof. Bascha (Liga obrony praw człowieka), Gastona Bergery (poseł), literatów Vildrac'a i Jonrdain'a oraz panie Duchene (Kobiecego Liga dla pokoju i wolności).

DEMARCHE ROSJI I HISZPANJI PRZECIWKO MOWIE GOERINGA.

Mowa Goeringa przed trybunałem lipskim będzie mieć swe polityczne następstwa. Rosja i Hiszpanja uroczyście przeciwko tej mowie protestują. Protest sowiecki we formie noty zakomunikował ambasador sowiecki niemieckiemu ministerstwu spraw zagranicznych. Sowiety protestują przede wszystkim przeciwko lekceważącemu wyrażeniu się Goeringa o wekslach, któremi płacą sowiety za towary niemieckie, i pytają się, czy rząd Rzeszy solidaryzuje się z oświadczeniem pruskiego premiera. Sowiety jaknajostrej protestują

dalej przeciwko ustępowi mowy Goeringa, nazywającemu komunistów szumowinami ludzkości. Zauważyć przy tem należy, że w oficjalnym sprawozdaniu biura Wolffa te ustępy z mowy Goeringa zostały skreślone, atoli biuro Reutersa podało je do wiadomości publicznej. Nota sowiecka kończy się stwierdzeniem, że ataki Goeringa wywołały najżywsze oburzenie rosyjskiej opinii publicznej.

Także rząd hiszpański założył protest przeciwko ustępowi mowy Goeringa, nazywającemu twórców republiki hiszpańskiej lotrami. Ambasador hiszpański zwrócił się oficjalnie ze zapytaniem do niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych, jakie ma zamiar zająć stanowisko wobec obrazy Hiszpanji.

POGAŃSTWO W NIEMCZECH.

Hrabia Reventlow, przewodniczący „germańskiego ruchu religijnego”, zwalczającego chrześcijaństwo jako wrogie duchowi niemieckiemu, wygłosił onegdaj w Berlinie odczyt o rozwoju germańskiego ruchu religijnego w Niemczech współczesnych. Reventlow wywodził między innymi, że wzrastające zainteresowanie niemieckie dla pierwiastków nordycko-germańskiej rasy świadczy o tem, że chrześcijaństwo obce jest duchowi niemieckiemu. W duszy niemieckiej pozostała reszta uczucia rasowego, nieprzeoranego przez chrześcijaństwo, która szuka obecnie swego własnego wyrazu.

ZASZCZYTNE ODZNACZENIE ANDERSENA NEXÖ.

W hitlerowskim „Buchhändler Börsenblatt” ukazało się we formie nekrologu, t. j. czarno obramowane ogłoszenie, donoszące, że dzieła znanego pisarza skandynawskiego M. Andersena Nexö zostały wycofane z niemieckiego rynku księgarskiego, ponieważ Nexö kilkakrotnie wrogo występował przeciwko Niemcom. Rozumie się, że Nexö nie przeciwko Niemcom występował, lecz w słowach śmiałych i stanowczych piętnował barbarzyństwo hitlerowskie. Ta kara, jaka go obecnie spotkała, jest najbardziej zaszczytnym odznaczeniem świętego pisarza.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Rozbudowa fabryki sztucznych zębów w Tel-Awiiwie

(:) Tel. Awiiw. (ZAT). Związek przemysłowców palestyńskich komunikuje, iż znana fabryka amerykańska sztucznych zębów „Bloom” będzie znacznie rozbudowana. Rozszerzenie tej fabryki pozwoli zatrudnić licznych uchodźców z Niemiec w Palestynie.

Związek przemysłowców palestyńskich zwrócił się z apelem do żydowskich lekarzy-dentystów, aby popierali produkcję tel-awiiwskiej fabryki sztucznych zębów i w ten sposób przyczynili się do zatrudnienia jaknajwiększej liczby uchodźców niemieckich.

Wzniesiona działalność komisji dla przemysłu i rzemiosła przy polsko-palestyńskiej Izbie Handlowej

(—) Polsko-Palestyńska Izba Handlowa, będąca w stałym kontakcie z gospodarzami instytucjami w Palestynie i otrzymująca wszelkie wiadomości o możliwościach przesiedleńczych do kraju, komunikuje, iż komisja dla Przemysłu i Rzemiosła, istniejąca przy Izbie, wznowiła swoją działalność w związku z nowo przydziałem certyfikatów dla stanu średniego.

Informacyj w tych sprawach udziela biuro Izby Warszawa, Fredry 10.

Natychmiastowa egzekucja daniny majątkowej

(—) Ministerstwo Skarbu wydało okólnik w sprawie poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w trzeciej grupie kontyngentowej od nieruchomości. Nakazy zapłaty muszą być rozesłane płatnikom najdalej do dnia 15 listopada br. Ministerstwo podkreśla, że bezwzględnie nie należy dopuszczać do powstania zaległości w nadzwyczajnej daninie majątkowej, a zatem po upływie terminu płatności należy natychmiast wdrażać egzekucję celem ściągnięcia nieuiszczalnych kwot.

Fuzja banków gdańskich

(—) W gdańskich sferach bankowych obiegają pogłoski o mającej nastąpić fuzji pomiędzy gdańską firmą Dresdner Bank a Danziger-Bank für Handels u Gewerbe, którego akcje znajdują się w posiadaniu Dresdner-Banku.

PIGMENTOMETR

Jest to przyrząd dla ścisłego określenia zabarwienia skóry ludzkiej w szczególności zaś ogólny Pigmentometr jest wyrażeniem prof. Kalitina, dyrektora instytutu fizjoterapeutycznego w Petrogradzie Instytut przystąpił do skonstruowania pierwszej serii tych przyrządów.

WIADOMOSCI Z KRAJU

Narady sjonistyczne w Warszawie

(;) Delegacja C. K. Organizacji Sjonistycznej w b. Kongresówce odbyła narady z prezydentem Agencji Żydowskiej Sosolowem, przebywającym w Warszawie. Prez. Sosolów podzielił się z delegacją wrażeniami odniesionymi z pobytu w Małopolsce i omówił ostatnie wydarzenia w ruchu sjonistycznym.

250 emigrantów do Palestyny

(;) W przyszły poniedziałek wyjeżdża z Warszawy do Palestyny 250 emigrantów. Emigranci ci udają się na okręcie „Polonia” do Hajfy.

Wzrost drożyzny w październiku

(;) W Warszawie odbyło się posiedzenie komisji do badania zmian kosztów utrzymania, na którym ustalono, że w porównaniu z wrześniem, koszty utrzymania w październiku wzrosły o 0,7 proc.

Pomnik s. p. Aleksandra Skrzyńskiego

(;) W niedzielę odbyło się w Łękocinach w pow. Ostrowskim w Poznańskim staraniem autoklubu ostrowskiego, odsłonięcie pomnika śp. Aleksandra Skrzyńskiego, b. ministra spraw zagr. który pod wsią Łękociny poniósł tragiczną śmierć.

Rektor uniwersytetu warszawskiego nie jest oskarżony

(;) Ukazał się oficjalny komunikat rektoratu Uniw. warszawskiego w sprawie dochodzeń, przeprowadzonych przez prokuraturę przeciwko rektorowi uniwersytetu. W komunikacie tym prorektor Brzeski stwierdza, że wiadomości o pociągnięciu do odpowiedzialności rektora są nieprawdziwe. Komunikat stwierdza, że rektor uniwersytetu był tylko przesłuchiwany w charakterze świadka na stwierdzenie okoliczności dotyczących bójek, jakie miały miejsce na uniwersytecie.

Sezon operowy w Warszawie

(;) Sezon operowy w Warszawie otwarty będzie w sobotę 11 bm o godz. 3-ciej popoł. operą Moniuszki „Halka”. Organizacja opery warszawskiej przedstawia się jak następuje: dzierżawcą opery jest p. Zygmunt Mossoczy, pod którego dyktando pracować będą dwie spółdzielnie oraz służba techniczna. Do jednej spółdzielni należą soliści, do drugiej zaś 3 zespoły: baletowy, orkiestrowy i chór. Obydwie spółdzielnie pracują na prawach procentowego udziału we wpływach imprezy. Jedynie personel techniczny otrzymywał będzie stałe pobory.

Dar dla muzułmanów warszawskich

(;) Zarząd miejski m. Warszawy zdecydował podarować gminie muzułmańskiej w stolicy plac pod budowę meczetu. Meczet wzniesiony będzie na t. zw. ulicy Mekki na Saskiej Kępie. Ulica ta wytyczona została ostatnim planem regulacyjnym.

Jeszcze sprawa dziennikarzy wileńskich

(;) Na mocy uchwały Walnego Zebrania członków Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich z dnia 5 bm. Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich zwrócił się do członków Syndykatu pp. Piotra Kownackiego i Aleksandra Zwierzyńskiego z zapytaniem, jak zamierzają reagować na zarzuty, skierowane pod ich adresem podczas rozprawy sądowej w Sądzie Okręgowym w Wilnie, w dniu 29 października br. W odpowiedzi pp. Kownacki i Zwierzyński oświadczyli, że obalac będą te zarzuty na drodze sądowej. Wobec tego dalsze kroki w tym przedmiocie Zarząd Syndykatu uzależnił od wyniku powyższych spraw.

Wł. Studnicki prawomocnie skazany

(;) Do Sądu Najwyższego przeszła znana sprawa Władysława Studnickiego o niejawienie wojewody Grażyńskiego na konferencji w Min. Spr. Wewn. Sąd I-ej instancji uznał, że oskarżony nie przeprowadził do wodu prawdy, gdyż rozprawa wykazała dodatnią działalność wojewody Grażyńskiego na Śląsku i skazał Wł. Studnickiego na 3 miesiące więzienia. Na rozprawie w II-ej instancji w dniu 3 czerwca br. sąd zatwierdził wyrok na Władysława Studnickiego, zmieniając mu jedynie karę 3-ch miesięcy więzienia na areszt. W motywach sąd uznał, że zarzuty oskarżonego były bezpodstawne i graniczące z lekkomyślnością.

ścią. Kara została oskarżonemu darowana na mocy amnestji.

Sąd Najwyższy wyrok powyższy zatwierdził, przez co stał się on prawomocny.

Przykry epilog romantycznej ucieczki

(;) Policja warszawska została powiadomiona przez policję łódzką, iż do Warszawy zbiega i tu się ukrywa Ita Taubenszlagowa, która skradła mężowi swemu 10.000 zł w gotówce oraz ceną garderobę. Młoda mężatka uciekła wraz ze swym kochankiem, niejakim Józefem Minzbachem. Po kilkudniowych poszukiwaniach w jednym z podrzędnych hoteli znaleziono Itę T. samą, bez gotówki i rzeczy. Jak się okazało, okradła ją doścześnie. Minzbach, poczem zbiegł, zostawiając kobietę bez środków do życia. Oskarżoną o kradzież Itę T. odesłano pod eskortą policyjną do Łodzi, do dyspozycji tamtejszych władz śledczych.

Uczeń gimnazjalny oskarżony o działalność komunistyczną

(—) Z Rzeszowa donosi nasz korespondent:

Dnia 6 bm zasiadł na ławie oskarżonych przed trybunałem przysięgłych 11-letni uczeń VII klasy gimnazjalnej Tadeusz Bomba, syn właściciela kilkudziesięciu morgów gruntu i b. uosła do parlamentu austriackiego Antoniego Bonny z Budziwoja ad Rzeszów, oskarżony o to, że wśród uczniów usiłował założyć komórkę komunistyczną; ponadto znaleziono w czasie rewizji pod jego łóżkiem czerwoną farbą wymalowany afisz z napisami: „śmierć burżuazji, niech żyje lud pracy”, jakoteż książki o treści komunistycznej. Oskarżony wykluczony w międzyczasie z gimnazjum, zaprzeczył, by usiłował założyć komórkę komunistyczną w szkole, co do afisza twierdził, że podrzuciono mu go celem wdrożenia przeciw niemu dochodzeń i uzyskania dowodów winy, książki zaś jako nieskonfiskowane mogły być przedmiotem jego lektury. Przesłuchani na rozprawie uczniowie gimnazjalni zeznali, iż niejednokrotnie oskarżony rozmawiał z nimi o kwestjach politycznych i gospodarczych oraz twierdził, że jest przekonany komunistycznych, przyczem zeznali też, że oskarżony uczęszczał do kościoła na nabożeństwa i do spowiedzi. Przysięgli ośmiu głosami zaprzeczyli pytanie odnośnie do zbrodni zdrady głównej, atoli trybunał jednomyślnie uchwałą uchylił werdykt, albowiem przyjął, że przysięgli w wydaniu werdyktu się pomylili. Wobec tego sprawa ta będzie ponownie rozpatrzona przy najbliższej kadencji.

Werdykt jak i uchwała trybunału wywołały w sferach sądowych i adwokackich wielkie wrażenie, albowiem jest to rzadki wypadek uchylenia werdyktu w sprawach politycznych. Trybunałowi przewodniczył przebywający od kilku tygodni na delegacji w Rzeszowie s. o. Dr. Janicki z Krakowa, wołowali s. o. Iwinicki i s. o. Dr. Konopka, oskarżał wiceprokurator Łukawski, a bronił adw. Dr. Grajower. Rad.

Epilog nadużyć w monopolu spirytusowym

(;) Sąd Apelacyjny w Warszawie rozpoznawał sprawę, nader swego czasu głośną, urzędnika Monopoli Spirytusowego Kopotowskiego i dostawcy dla Monopoli Rzeźnickiego, którzy wspólnie

Od naszych korespondentów

KRONIKA RZESZOWSKA

(—) WIENIE NA GROBIE ŻYDOWSKIEGO LEGJONISTY. Dnia 1 bm. w katolickie święto „Wszystkich Świętych” zjawily się na tutejszym cmentarzu żydowskim 4 delegacja szkół powszechnych im. Słowackiego, Siemki wicz i Konopnickiej, jakoteż Związku Legjonistów i złożyły a wieńce na grobie bhp. Dra Stanisława Reicha, który jako ogniomistrz artylerji Legjonów Polskich padł na froncie rosyjskim w 1915 roku. Fakt ten wywołał wielkie wrażenie, a na zapytanie zarządu cmentarza oświadczyły delegacje, że poczyni chętały skłaniać wieńce na grobie bhp. Dra Reicha w święto „Wszystkich Świętych”. Poczem sprzewiał się teni żyłczy jeszcze wówczas ojciec zmarłego adw. Dr. Samuel Reich. Ze sfer międzynarodowych dowiadujemy się też, że władze centralne mają wystawić bhp. Drowi Stanisławowi Reichowi na cmentarzu żydowskim w Warszawie najb. gromniary władz centralnych, nagrobka nie postu-

DZIS W „UCIESZE” WIELKA PREMERA

fimu głośnego na cały świat przez zaka-
dyktatora Włoch **MUSSOLINIEGO**

Artydzielo według słynnej powieści
Ernesta Hemingroaya

POŻEGNANIE Z BRONIA

Reżyserował: Borzage. W głównych rolach: Helen
Hayes, **GARY COOPER**, Adolf Menjou

opuszczali się w ciągu kilku lat nadużyć, iru-
ując uzyskane drogą przestępstwa pieniądze na
zabawy i hulanki.

Sąd Okręgowy wymierzył im surową karę 6 lat
więzienia każdemu. Sąd Apelacyjny, biorąc pod
uwagę, iż oskarżeni dopuścili się nadużyć sięga-
jących 19 tysięcy złotych, wyrok zatwierdził.

Nie wiedziała, że jest żoną złodzieja

(;) Donoszą z Warszawy: Przed miesiącem sąd
skazał za kradzież na 8 miesięcy więzienia Izy-
dora Kona, syna znanego lekarza warszawskiego.
Ponieważ skazany zachorował w więzieniu, prze-
wieziono go na oddział szpitalny więzienia moko-
towskiego, gdzie wkrótce zmarł.

Izydor Kon ożenił się niedawno z młodą pan-
ną z Białegostoku, pochodzącą z bardzo bogatej
rodziny. Zna ją nie wiedziała o tem, że mąż
jej jest złodziejem. Gdy Kon miał pójść do wię-
zienia, oświadczył żonie, że musi w pilnej spr-
awie wyjechać zagranicę. O tem, że mąż jej zmarł
w więzieniu jako złodziej, dowiedziała się młoda
kobieta, kiedy wezwano ją na pogrzeb.

Zabójstwo z przed kilkunastu lat

(;) Sąd Najwyższy rozpoznawał niezwykłą spr-
wę Leona i Ireny Blochowiczów, skazanych przez
Sąd Apelacyjny w Warszawie po 10 lat więzie-
nia, za zabójstwo i obrabowanie swej krownej,
emigrantki z Rosji, Eudoksjii Impartowej i wrze-
cenie jej ciała do rzeki. Ucieczka norderców do
Niemiec i Francji, zmiana naz wiska, kilkunasto-
letni okres, dzielący ich oł czasu zabójstwa, nie
wiele pomogły. Na interwencję policji polskiej,
żąającej wydania Blochowiczów, odpowiedziano
zrazu odmownie, dopiero gdy sprawa oparła się
o ówczesnego prezydenta Franciszka Villoranda,
wydano ich władzom polskim.

Sąd Najwyższy zatwierdził wyrok Sądu Apela-
cyjnego, który stał się przez to prawomocny.

Tragiczny przyjazd ojca do córki

(;) Niesamowity wypadek zdarzył się w Rogo-
źnie. Zamieszkały stale w Bydgoszczy, niejaki
Wilczewski przybył do Rogoźna w odwiedziny do
córki, której nie widział kilka miesięcy. Gdy na
pytania nikt nie odpowiadał, p. Wilczewski otwo-
rzył drzwi swoim kluczem, który nadawał się
do mieszkania córki. Tutaj z przerażeniem stwier-
dził, że jego 19-letnia córka Gałdunia leży mar-
twa w łóżku. Okazało się, że zatrula się ona ga-
zem jeszcze 10 dni temu i dopiero przybycie ojca
ujawniło zgon młodej panny. Czy to było samo-
bójstwo, czy przypadek, wyjaśni śledztwo.

wia.
(—) Z ORG. „HANOAR HACIONI”. Onegdaj od-
było się tu uroczyste poświęcenie sztandaru org.
„Hanoar Hacioni” w obecności reprezentantów
wielu organizacji i licznej publiczności. Kolicz-
nościowe przemówienia wygłosili pp. M. Wang
(Patronat org. „Hanoar Hacioni”), Mgr. Reich
(org. sjońska), Wiceprezydent Miasta Dr. Wachtel
(Prezydium Miasta), oraz Mgr. Steiger (kierownik
ruchu „Hanoar Hacioni”), poczem odbyło
się wreczenie sztandaru przez Mgra Steigera kie-
rownictwu tej organizacji, które złożyło słu-
bowanie w języku hebrajskim. Następnie odbywało
się wbijanie gwoździ, a m. in. wbito gwoździe i-
mieniem Prezydenta Miasta Dra Krogułskiego,
Kahalu, Prezesa Światowego Związku Ogólnych
Sionistów Dra Schwarczbaerta i różnych instytucji.
Wieczorem odbyła się rozgrywka akademja,
która zagaił p. P. Strenger, a uroczyste przem-
ówienie wygłosił Mgr. Steiger ze Lwowa i M. Got-
tlich z Północnej Tikwy; dalszy program obejmował
śpiewy i żywe obrzozy. Ponadto odbył się dwu-

drapowy zlot gniazi okręgu dębickiego, przemyskiego i rzeszowskiego z udziałem około 250 delegatów oraz reprezentantów komendy naczelnej pp. Mgra Biehnstorka z Tarnowa, Mgra Rosenblatta i Mgra Steigera ze Lwowa oraz M. Gottlicha z Petach Tikwy.

(—) **ZE SPORTU:** Resovia (Rzeszów)—Pogoń (Lwów) 2:1 (2:1), zawody o mistrzostwo ligi okręgowej piłki nożnej przyniosły zwycięstwo tułejczycej drużynie.

Z NOWEGO SĄCZA

(—) **AKCJA MIFAL ARLOSOROW.** Dnia 22 u. m. utworzył się u nas komitet dla akcji na rzecz Mifal Arlosorow. W skład komitetu weszli przedstawiciele wszystkich ugrupowań sjonistycznych z wyjątkiem Mizrachi i rewizjonistów, którzy odmówili współpracy. Egzekutywę komitetu tworzą tow. Dr. Syrop, Dr. Tisch, Dr. Weindling, inż. Salpeter, Berlinerowa, K. Lustbader i Ch. Gutreich.

Not. utworzono komitet młodzieży, w skład którego weszli przedstawiciele organizacji Akiaby, Snej Sjonu, Buslji Frajhajt, Gordonji, Hanoaru Hacijoni, Szomru Hacairu i Hechalucu. Staraniem tego komitetu odbyło się dnia 28 u. m. zebranie młodzieży, na którym tow. Dr. Tisch wygłosił referat w związku z ostatnim kongresem sjonistycznym i uchwałami w sprawie Mifal Arlosorow. Obecna młodzież w liczbie około 300 dziękowała referentowi uczniami oklaskami. Akcja Mifal Arlosorow jest w toku i, jak dotychczas, dała pomyślne wyniki.

(—) **WYBORY DO KAHAŁU.** Jak ludność chodząca do bóżnic mogła się dowiedzieć (bo reszcie publicznie tego nie ogłoszono), wybory do tutejszego kahału były już wyznaczone, a listy wyborcze przedłożone do wglądu i wniesienia reklamacji. Jednak z powodu mających się odbyć wyborów do rady miejskiej wybory do kahału zostały odroczone na 2 miesiące.

(—) **WYBORY DO RADY MIEJSKIEJ.** Dnia 10. grudnia br. odbędą się wybory do tutejszej rady miejskiej, i to na zasadach nowego prawa o ustroju władz samorządowych. W tym celu poczyniono już wstępne przygotowania, miasto podzielono na 6 obwodów i tyleż komisji. Prezesem głównej komisji wyborczej został p. Dr. Garbusiński, prezes Sądu Okręgowego w Nowym Sączu. Listy wyborcze są już w przygotowaniu i będą w dniach najbliższych wyłożone do wglądu.

(—) **ZEBRANIE REZERWISTÓW ŻYD. I B. WOJSKOWYCH.** Z ramienia jakiegoś komitetu samozwańczego rozlepiono afisze polsko-żydowskie, pozostawiające pod względem języka żydowskiego i stylu wiele do życzenia, donoszące o W. Zebraniu organizacyjnym żyd. rezerwistów i b. wojskowych na dzień 28. ub. m. Istotnie w tym dniu takie zebranie się odbyło. Zganił p. W. Klapholz. W toku dyskusji zabrał głos p. Trepper, w sprawie celowości zwołanego zebrania, podkreślając zarazem, że zapewne chodzi o to, aby dać komuś firmę względnie pieczętkę do ręki. Mowca wezwał komitet samozwańczy do wyjawienia swych nazwisk. Jednak nikt się nie zgłosił, wobec czego wyrażono powyższemu komitetowi votum nieufności, poczem zebranie rozwiązano.

Z JASŁA

(—) **NA OSTATNIEM POSIEDZENIU KAHAŁU** wybrano komisję cmentarną, która ma ukończyć pertraktacje w sprawie zakupu przyległej do cmentarza parceli, która jest nieodzowną koniecznością, gdyż brakło już formalnie miejsca na pochowanie zmarłych. Sprawa, uchwalić mającego się podatku domestykalnego została na pewien czas odroczone.

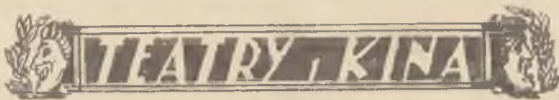
W związku z przeprowadzającą się akcją Mifal Arlosorow" zawiązał się u nas komitet pod przewodn. tow. Dr. Salo Weinstein, który zapoczątkował akcję i urządził w niedzielę akademię z udziałem delegata z Krakowa. Nie wątpimy, że tuł. społeczeństwo w zrozumieniu doniosłego znaczenia teje akcji przyczyni się hojnymi dawkami do uświetnienia jej pomyślnym rezultatem. Wszystkie miejscowe organizacje i ugrupowania sjonistyczne przystąpiły do pracy.

Staraniem „Wiza“ odbyła się w sali Domu Żydowskiego wieczorynka poświęcona ze zabawą dzieciinną, z której dochód przeznaczono dla tuł. chalców wyjeżdżających do Erec. Za urządzenie wspomnianej imprezy należy się gorące uznanie prezesowej „Wiza“ p. Bernerowej oraz sekretarce p. R. Goldblattównie (J-t.)

— **HASZACHAR PRZEDŚWIT.** W związku ze zbliżającym się waznem zebraniem przypomina się członkom o obowiązku rejestracji, którą przeprowadza codz. sekr. w hotelu „Lizla“ 51 w godz. 7:30—9:30 wiecz. W tym samym czasie odbywają się wpisy do Plugi chalcowej.

Dziś, czwartek 9 bm. premiera w kinie „Sztuka“
Przepyszna uczta humoru, werwy, piosenki i flirtu.
Dowcip. Erotyka. Pikanterja.

komedia, pełna pomyslowych efektów i arcydziełowych przygód. Wesołe i bez troskie miłostki. Przegląd najpiękniejszych kobiet w basenie pływackim. Kapitalne sceny na dancingu. Niebawie sensacje podczas maratonu tańca. W gł. rolach: przepiękna artystka o nieporównanym wdzięku **Sally Ellera**, oraz sympatyczny, przemity w swem junacwie **James Dunn**. To arcydzieło lekkiego wesołego nastroju wyczelował słynny reżyser **Raoul Walsh**, twórca pierwszorzędných arcydzieł światowych.

— z **TEATRU MIEJSKIEGO.** Dzisiaj powtórzenie interesującej nowości angielskiej **Ronalda Mackenziego** „Igraszki użycze“ w opracowaniu scenicznym **Józefa Karbowskiego**. „Igraszki muzyczne“ powtórzone będą we wtorek 14 i czwartek 16 bm. Jutro po raz 8-my opowieść sceniczną **J. Zuławskiego** „Eros i Psyche“ z dyr. **Osterwą**, **H. Ordonówną** i **T. Burnatowiczem** w rolach głównych. W sobotę w dniu Święta Niepodległości 11-go listopada, uroczyste przedstawienie „Cyda“ **Corneillea-Wyspiańskiego**. Przedstawienie poprzedzi przemówieniem poseł dr. **Tadeusz Dyboski**.

— „**RYCERZYK I BOGDANKA**“ popularna, nowa sztuka **Stefana Tułskiego**, wiążąca się swą treścią z uroczystością Święta Niepodległości, będzie najbliższą premierą teatru i znajduje się w próbach pod kierunkiem autora.

— „**HALKA**“ opera **St. Moniuszki**, dana będzie w dniu Święta Niepodległości 11-go bm. popołudniu, w opracowaniu muzycznym dyr. **Bol. Wal-lek-Walewskiego**, w reżyserji **St. Romanowskiego**, **Halke** śpiewać będzie **Fr. Platówna**, primadonna opery warszawskiej, **Jontka T. Szyronowicz**, **Janusza Stef. Romanowski**.

— **WYSTĘPY M. RUBINA** w teatrze żyd. **Bocheńska 7.** W sobotę 11 bm. druga wielka premiera „**Kunc Leml**“ według **A. Goldfałena**, w nowej inscenizacji i reżyserji **M. Rubina**. Próby tej barwnej sztuki muzycznej są w pełnym tempie i budzą zrozumiałe zainteresowanie. Bilety w przedsprzedaży w firmie **A. Fischhab**, **Grodzka 46.**

— **SUKCES WYSTAW W PAŁACU SZTUKI.** Wielkim powodzeniem u publiczności i krytyki cieszą się wystawy otwarte niedawno w **krakowskim Pałacu Sztuki**. Wielka wystawa jubileuszowa **Leona Kowałskiego** wystawy trzech dużych dzieł **Gottliba**, wystawa zbiorowa **Machalskiego**, **Dyboskiej** i innych składają się na całość wartą zohaczenia. W osobnej sali wystawiono rzeczy przeznaczone do losowania, a wśród nich są dzieła pierwszorzędnej wartości znakomitych artystów malarzy i rzeźbiarzy. Jeszcze tylko 10 dni można nabywać akcje w kasie Pałacu Sztuki po niezmięnionej cenie.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Czwartek 7:30 wiecz.: „Igraszki muzyczne“.
Piątek 7:30 wiecz.: „Eros i Psyche“.

TEATR POLSKI W KATOWICACH

Czwartek 8 wiecz.: „Wielki człowiek do matych interesów“.

Teatr Polski z Katowic w Sosnowcu

Piątek: „Wielki człowiek do matych interesów“.

REPERTUAR KINOTEATRÓW KRAKOWSKICH

ADRIA: „Uśmiech szczęścia“ (**Norma Shearer**), **ford**, **Leslie Howard**).

APOLLO: „Kawalkada“

ATLANTIC: „Wielkmięskie cienie“ (**Hanry Peel**)

DOM ŻOŁNIERZA: „3 diabłów z Matterhorn“ (**Syn białych gór**) (**Mary Glory**).

PROMIEN: „Trader Horn“ (Film awanturnych przygód).

SŁONCE: „Rasputin“ (**Konrad Veidt**).

ŚWIT: „Serca wiecznie młode“ (**Mary Picford**).

SZTUKA: „Zdobycie cię muszę“.

CIECHA: „Pożegnanie z bronią“.

WANDA: „Szpieg w masce“ (**Hanka Ordonówna**, **Samborski**, **Leszczyński**)

Walka z głodem mieszkaniowym w Tel-Awiwie

Tel-Awiw (ZAT) Na jednym z ostatnich posiedzeń rady miejskiej w Tel-Awiwie burmistrz **Dyzenhoff** zgłosił szereg wniosków w sprawie walki z głodem mieszkaniowym w Tel-Awiwie, który daje się coraz dotkliwiej we znaki. Burmistrz **Dyzenhoff** zaproponował m. inn. utworzenie funduszu 10,000 f. szt. na budowę miejskich domów dla uchodźców. Rada miejska wyłoniła komisję dla definitywnego opracowania tych wniosków.

הנה מביעים בזה את השתתפותנו בצערו הנורא של חברנו
היקר בנימין יהונתן במות עליו אביו ניצ.
הקים יחסו בתוך שאר אנלי ציון וירושלים.
א. ה. ה. עקיבא בקרקוב.

DZIEŃ POLITYCZNY

Zmiana na stanowisku konsula polskiego w Tel-Awiwie

B. poseł **Farbstein** następcą **Dr Hausnera**

Jak donosi „Przegląd“, sprawa następcy ustępującego ze stanowiska konsula polskiego w Tel-Awiwie b. pos. dra **Bernarda Hausnera**, została już definitywnie rozstrzygnięta.

Konsulem zostanie mianowany p. prezes gminy żydowskiej w Warszawie **Heszel Farbstein**.

Nominacja p. **Farbsteina** nastąpi już w najbliższych dniach.

50 —

PRZEGLĄD AKADEMICKI

Rok II.

Nr. 20.

Z tygodnia na tydzień

KONFERENCJA W... DWÓCH RATACH.

*Już przed ferjami donosiliśmy o tarciach w sferach kierowniczych International Student Service w sprawie miejsca obrad tegorocznej konferencji I. S. S. Dla części członków było w warunkach obecnych niemożliwym obradować w Niemczech, inni znowu uważali że skoro tak przed rokiem postanowiono, nie można Niemcom robić afrontu. W rezultacie wobec zdecydowanego stanowiska antyhitlerowskiego postanowiono pójść na kompromis nader oryginalny. Oto rozdzielono konferencję na... dwie raty, część pierwsza odbyła się w Niemczech w Kloster Ettal, poczem specjalnym pociągiem konferencja przeniosła się do Luziensteig w Szwajcarii, gdzie dołączyła się druga część uczestników.

Na konferencji w Luziensteig debatowano gorąco nad losem emigrantów z Niemiec. Mimo usilnych starań ze strony Niemców, by sprawę tę zbagatelizować, dyskusja przybrała bardzo burzliwe formy i w rezultacie postanowiono zorganizować na szeroką skalę akcję pomocy dla żydowskich studentów, którzy zmuszeni byli do wyemigrowania z Niemiec. Szczególnie dużo wagi poświęciła ta międzynarodowa konferencja przedstawicieli młodzieży akademickiej sprawie rozmieszczenia żydowskich studentów z Niemiec na uniwersytetach zagranicznych, oraz ułatwieniu dla nich szeregu ułatwień i stypendjów.

Po konferencji tegorocznej otwiera się dla I. S. S. nader szerokie i wdzięczne pole do realizowania swych ideałów. Sądząc z dotychczasowego dorobku I. S. S., wypada wyrazić przekonanie, że w obliczu tragedii żydowskiej inteligencji w Niemczech, I. S. S. nie zawiedzie pokładanych w niej nadziei.

SPECYFICZNA ETYKA RASISTÓW.

Czechosłowacja zamyka ze względów oszczędnościowych niemiecką technikę w Pradze. Hitlerowski organ p. n. „Der Deutsche Student“ ostro występuje przeciw temu zarządzeniu. Pogrożki należą już do stałego repertuaru przedstawicieli Herrenvolku. Byłoby więc wszystko w porządku. Lecz dziwnie brzmi w ustach hitlerowców „rzeczowa“ argumentacja. Oto na technice niemieckiej w Pradze — powiadają i ostrzegają — studjuje kilkuset obywateli z przeważnie Żydów ze wschodniej Europy. Ci bogaci studenci opuszczają wedle argumentacji hitlerowców Czechosłowację, jeśli zamknie się technikę niemiecką w Pradze.

Hitlerowski organ studencki straszy i grozi Czechosłowakom, że „bogaci“ studenci żydowscy opuszczą kraj, jeśli zamknie się uczelnię niemiecką w Pradze. Argumentacja ta stanowi przykład specyficznej etyki rasistów niemieckich..

NAIWNY FRANCUZ.

„Gringoire“ przynosi artykuł Camte Xovier de Houtecloque, w którym autor wyraża się entuzjastycznie dla obozów pracy i dla poczynań młodzieży hitlerowskiej — Francuz zwiędza obozy pracy młodych Niemiec, widzi dyscyplinę i pruski drill — czuje dynamikę życia — nie wyczuwa, że nad tem wszystkim unosi się duch buty, pychy i rewanzu za Wersal.

DLA IDEI.

Po niefortunnej acz niepozbawionej posmaku skandalu apoteozie Horsta Wessela — bożyszcza nowych Niemiec — przez H. H. Eversa zaco miast hitlerowskiego upragnionego orde-

ru pour le merite dostał siarczyste kopnięcie, notujemy nowy ewenament w beatyfikacji Horsta Wessela, co do którego działalności i charakteru panuje jeszcze daleko idąca rozbieżność zdań — filmuje się żywot i śmierć cierpielnika — poraz pierwszy filmuje się w ramach tego obrazu prawdziwą ostrą menzurę, dwaj burszowie korporacji Normanja i Bo rusja krzyżują na serjo szpady w świetle reflektorów filmowych — będą „szmisy“! Krew się poleje! w służbie idei studenterja nie poskapi krwi.

PONAD EUFEMIZMAMI POLSKO-GDAŃSKIEJ SIELANKI.

Rozporządzeniem „Führera“ niemieckich studentów odbędzie się następny kongres niemieckiej studenterji w Lanenburgu w Prusach wschodnich, a to dla zamianifestowania łączności ziem, krwi i kultury.

„Der Deutsche Student“ pisze: „Lanenburg,

Nowe ograniczenia dla żyd. studentów z Polski na uczelniach czechosłowackich

Praga, w listopadzie.

*W ostatnich dniach pojawiło się nowe rozporządzenie czechosłowackiego Ministerstwa oświaty, stwarzające nową kategorię studenta — studenta z Polski. Dotychczas korzystali wszyscy obywatele polscy, studjujący na uczelniach czechosłowackich z pewnego rodzaju przywileju, bo na niektórych uczelniach opłaty były tej samej wysokości, w jakiej płaćli studenci — obywatele. Co więcej, można było być zwolnionym z tych opłat. Również przy wydawaniu wiz wjazdowych konsulaty czeskie nie robiły żadnych trudności.

Tego roku, ściślej mówiąc, przed kilkoma dniami, nastąpiły zmiany i to bardzo poważne. Zaczęło się od wiz. Dopóki nie podpisano deklaracji, na podstawie której podpisany zrzeka się wszelkich ulg i zniżek na uczelniach nie dostawano wizy. Dla studentów z Polski istnieją nadto osobne przepisy. Wszyscy cudzoziemcy, studjujący na uczelniach czechosłowackich, mogą być zwolnieni z opłat uniwersyteckich, czy politechnicznych, wszyscy mają prawo do ulg — tylko nie obywatele polscy. Obywatel polski nie ma nawet prawa prosić o zupełne lub też częściowe zwolnienie. Co więcej, nie może tych opłat, w przeciwieństwie do wszystkich innych studentów, zapłacić w ratach, jak to było dotychczas. Słowem — władze uważają studentów z Polski — jako studentów drugiej, niższej gorszej kategorii, bo nie korzystają z tych praw, które przysługują studentom z Rumunji, Węgier itd.

Dlaczego to? Dlaczego w interpretacji władz czeskich obywatel polski stał się gorszym od obywatela węgierskiego, czy rumuńskiego? Dla czego stracił prawa, które przysługują innym.

Otóż jeden z urzędników nam oświadczył,

Kronika życia akademickiego

PIERWSZA PLACÓWKA HACHSZARY „PRZEDŚWITU“.

(—) (P) Pluga chałucowa „Przedświtu“, pięknie się rozwijająca, uzyskała w ostatnich dniach swą pierwszą placówkę hachszary. Mieści się ona w Krakowie. Pluga obejmuje narazie kilkuset ludzi. Na czele plugi stoi kol. ngr. Pinchas Stiel.

Przy cierpieniach nerek chorobach dróg moczowych, pęcherza moczowego i dolnego odcinka kiszek naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa łagodzi usuwa szybko gwałtowne bóleści przy wypróżnieniu. — Zalecana przez lekarzy.

to uczelnia kresowa. Polska już długo wyciąga ręce po tę prowincję. Kongres studencki będzie miał podwójny sens... Zupełnie bez obłonek wydobywają się pomruki od dołów sfa natyzowanych i rozagitowanych ponad eufemizmami uspokojen oratorskich „wodza“ i polsko gdańskiej sielanki.

O TO PRZECIEŻ CHODZIŁO.

O to przecież chodziło... Nowy zarząd fundacji „Studienstiftung des Deutschen Volkes“ rozpoczął urzędowanie od cofnięcia subsydjum 44 studentom już to z przyczyn politycznych, już to z powodu niearyjskiego pochodzenia. Stypendja te zostaną rozdzielone absolwentom obozów pracy, którzy wykazą wybitne zdolności w dziedzinie „Wehrsport“. O to przecież chodziło...

M. Kurzrock.

że nowe rozporządzenie tyczy się tylko Żydów z Polski.

Dotychczas byliśmy obywatelami państwa słowiańskiego, dziś jesteśmy tylko Żydami. Nie wierzę, aby zaraza hitlerowska również ogarnęła władze państwa czechosłowackiego. Kwestja czystości rasy słowiańskiej, na wzór nowo-niemieckiej seminauki, nie może powstać w liberalnym państwie Wielkiego Marsaryka, przyjaciela Żydów.

Sytuacja dostatecznie zrozumiała. Specjalne rozporządzenia przeciwko studentom z Polski, a ściślej biorąc — przeciwko Żydom, obywatelom polskim, mogły zostać wydane tylko skutkiem czyichś wyraźnych starań. Władze czechosłowackie nie mogły mieć specjalnego interesu w poniżaniu obywateli państwa, z którym żyje w najlepszych stosunkach. Jeżeli powodem byłyby względy oszczędnościowe, to czyłoby się to rozporządzenie również Węgrów, Rumunów, czy innych, a nie powstałoby, na wzór paragrafu aryjskiego, paragraf polski.

Sytuacja jest bardzo poważna. Przynajmniej 75 proc. studentów nie może dziś zapłacić 1600 Kc (około 400 zł), a nawet w drodze łaski, za jedno półroczje 800 Kc., co grozi utratą roku. Ci, którym brakuje semestr lub dwa, nie mogą swych studjów ukończyć. Nie potrzebują dodawać, że jest to dla nas wszystkich tragedja.

Niech się tem zajmie opinja publiczna, niech się zajmą tem odpowiednie czynniki władz polskich i Koło Żydowskie, niechaj wszyscy protestują przeciw niesłusznemu wyrażonej nam krzywdzie.

Ben Josef.

W najbliższym czasie odbędzie się uroczyste otwarcie pierwszej tej akademickiej nachszary w Krakowie, o czem zamieścimy sprawozdanie w „Przeglądzie Akademickim“.

NA STUDJA I PRACĘ DO EREC!

(P) Ruch emigracyjny do Palestyny porywa obecnie coraz szerszą falą naszą młotlicz akademicką.

micką. Ostatnio wyjechało do Palestyny kilkunastu akademików, częściowo w charakterze chalców, częściowo na studia. Między innymi wyjechali: z „Prześwietu“ kol. I. Dickmann, który studjować będzie na Technicum w Hajfie, oraz kol. Friedner z „Bejtaru“. Kol. Friedner był członkiem Wydziału Towarzystwa Biblioteki Słuch. Prawa U. J. i bardzo dzielnie pracował jako kierownik powielarni. Przel wyjazdem otrzymał kol. Friedner w darze od Tow. Biblioteki Słuch. U. J. książkę Ksawerego Pruszyńskiego „Palestyna po raz trzeci“ w wykwińskiej sprawie z podpisami wszystkich członków wydziału i kuratora prof. Dra Landego.

ZMIANY PERSONALNE W TOW. BIBLIOTEKI SŁUCH. PRAWA U. J.

(P) Z początkiem października br. ustąpił ze stanowiska prezesa Tow. Biblioteki Słuch. Prawa U. J. Mgr. Mieczysław Pruszyński, ulający się do Warszawy. Mgr. Mieczysław Pruszyński jest prezesem od 24. kwietnia br. i pozyskał sobie na tem stanowisku poważanie i szacunek wszystkich swych współpracowników, toteż jego ustąpienie przyjęto z ogólnym żalem. W szczególności zaszkodził sobie kol. Mgr. Pruszyński sympatję mandatarjuszy sjonistycznych w Towarzystwie dzięki swej bezwzględnej lojalności i przychylnemu ustosunkowaniu się wobec interesów prawników Żydów. Jak wiadomo kol. Mgr. M. Pruszyński obrany został obecnie prezesem „Myśli Mocarstwowej“ w Warszawie.

REJESTRACJA ŻYDOWSKICH ABSOLWENTÓW WYŻSZYCH SZKÓŁ HANDLOWYCH

odbywa się we wtorki i czwartki w godz. 18—19 w Sekretarjacie Stowarzyszenia Żyd. Absolw. W. S. H. w Krakowie Mikołajska 9 i p.

Z życia sportowego żydowskiej młodzieży akad. w Krakowie

PRAWNICY—MEDYCY 8:2 (1:1).

(-) Należy przedewszystkiem stwierdzić, że nasza młodzież nie posiada własnego rozwiniętego życia sportowego, jak to widzimy w zagranicznych ośrodkach uniwersyteckich. Może to jest jedna z głównych przyczyn, że nasza młodzież tak mało sportowo się wyżywa, z uszczerbkiem dla jej zdrowia i rozwoju fizycznego. Ze się żywo sportem interesuje, o tem najlepiej świadczą ostatnio rozegrany mecz piłki nożnej między Prawnikami a Medykami, który ściągnął liczne rzesze studentów, (i „piękna“ galerja była licząc reprezentowana), a iadto sama gra była poważnie traktowana, gdyż obie drużyny walczyły ambitnie o wynik.

Niemniej zadali Prawnicy, podobnie jak w ubiegłym roku, wysokocyfrową klęskę Medykom, która byłaby jeszcze większą, gdyby nie świetna obrona bramkarza Medyków, kol. Elera oraz rządzająca niepewność Prawników pod bramką Medyków. Niezliczone okazje strzałowe pozostały niewykorzystane. Nie można pominąć milczeniem wysoce niewłaściwego zachowania się jednego z kolegów Medyków, który nie należąc do drużyny, a zatem zwykły „kibic“, złapał dwa razy piłkę w pustej bramce. Widocznie nie wyobraża sobie ów medyk zawodów naszych bez policji..

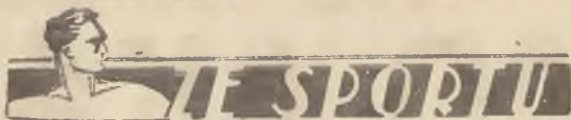
Przebieg gry był ciekawy. Medycy tylko w pierwszych dziesięciu minutach byli równorzędnymi partnerami. Uzyskują nawet prowadzenie dzięki Henderlowi. Następuje jednak powolne zgranie się Prawników, którzy coraz natężej napierają na bramkę Medyków. Mimo znacznej przewadze zdolali do pauzy tylko wyrównać.

Po pauzie kompletne załamanie się Medyków. Gra zantenia się w training na jedną bramkę, dając sposobność popisu już wymienionemu kol. Ederowi oraz kol. Kempierowi, który często skutecznie interwenjuje z Prawników wymienić należy w pierwszym rzędzie atak. Kol. Liebermann stanowi elegancką sylwetkę piłkarza, ale najlepszą grę produkowali kol. Reiser i Oehlberg. Sędzia kol. Lipschütz, obawiając się zarzutu, że jako prawnik faworyzuje prawników, rozstrzygał kilkakrotnie niesłusznie na korzyść Medyków. Po zatem prowadził zawody energicznie i umiejętnie

M. P.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

J. P. EMER: Nie skorzystamy.
 „SOWA“, KRAKÓW: Naturalnie, że istnieją jeszcze dzisiaj snobi, dla których język żydowski jest „żargonem“. Ale polemizować z nimi jest zupełnie bezcelowem. Na snobizm niema lekarstwa...
 M. D.: Wysyłamy gazetę. Skrypta prosimy tylko na dwójce (a nie jedynie!) maszynowej.

SUKCESY PIĘSIARZY POLSKICH NAD WĘGIERSKIMI.

Enekes mistrz świata dwukrotnie pobity.

(-) Bokserzy węgierscy klubów Nemzeti i Vassutas rozegrali dwa spotkania w Poznaniu z Wartą 8:8 i w Warszawie ze Skodą 4:10 pkt. Goście okazali się przereklamowani i ulegli Polakom zastąpienie. Szczególnie doniosłym jest zwycięstwo podwójne Kajnara i Cyrana nad mistrzem świata Enekesem I.

DRUGA PORAZKA HOKEISTÓW LEGJI WARSZAWSKIEJ W PRADZE

(;) W drugim meczu hokejowym w Pradze pomiędzy LTC Praha (właściwie Repr. Czechosłowacji) a Legją Warszawa (właściwie komb. Warszawa-Kraków-Lódź) zakończył się również porażką 4:0, przy czem gra Polaków była już naturalnie lepszą. Obie klęski polskich hokeistów nie dziwią, chociaż o to, aby koniecznie wyszli już na lód.

W trójmeczach pływackim w Siemianowicach pomiędzy pływakami i pływaczkami Siemianowic, EKS Katowic i Cracovii uzyskano wcale dobre wyniki, przyczem cenną niespodzianką była klęska mistrza Śląska EKS.

DRUŻYNA HOKEJOWA MAKKABI KRAKÓW

nie będzie walczyła w roku bieżącym w A klasie, lecz w B klasie, w A klasie grają natomiast Cracovia, Sokół, KT4 (Krynica) i Robotnicza Legja (Kraków).

(-) BOKSERZY ŚLĄSKA pokonali drugi garnitur warszawski 9:7 pkt. w Katowicach. — Bokserzy Kujawji Zdroju (Inowrocław) zwyciężyli Gedanę 11:5 pkt. — Rewera—Hakoan w Stanisławowie 13:3 pkt.

(-) WALNE ZEBRANIA ZWIĄZKÓW SPORTOWYCH odbędą się: PZPN-u 17—18 lutego, P.Z. L.A 10—11 lutego, PZP 21 stycznia 1934 r.

KUSOCINSKI musi — wedle orzeczenia specjalnego konsyljum lekarskiego — leczyć swą chorą nogę u specjalistów we Wiedniu. Na kosztu tego leczenia przedsięwziął warszawski „Przegląd Sportowy“ akcję finansową wśród sportowców.

RAN ponosi ostatnio same klęski przez knock out. W ten sposób zwyciężył go także King Fut.

(;) NOWOSIELSKI, znany lekkoatleta Cracovii, przeniósł się na stałe zawodowo do Katowic, gdzie będzie startował w barwach tamtejszej Pogoni.

(-) STOGOWSKI, słynny reprezentacyjny bramkarz hokejowej drużyny AZS-u warszaw-

skiego, przeniósł się na studia do Poznania, gdzie wstąpił do zespołu hokejowego tamtejszego AZS. wzmacniając silnie jego drużynę.

CZECHOSŁOWACJA—WĘGRY mecz między państwowy robotniczy wygrali Czesi 2:0, rewanż zaś towarzyski 1:0.

BAYERN (Monachjum) mistrz piłkarski Niemiec pokonał All Pacific Team (Ameryka Połudn.) 2:1.

(-) SENSACJĄ LEKKOATLETYCZNĄ jest porażka słynnego płotkarza włoskiego Facelli'ego do nowego fenomenu sprinterskiego Węgry Kovaca w biegu 400 mtr. z płotkami. Czas zwycięzcy 55,3 sek.

W MISTRZOSTWIE PIŁKARSKIM WŁOCH rewelacją jest zespół Triestina, który zremisował z mistrzem Juventusem 1:1. Także drugi faworyt Ambrosiana zremisował z Livorno 1:1. Gdy zaś Juventus przegrał nieoczekiwanie z Napoli 0:2, a Ambrosiana pokonała Milano 3:0, leaderem stała się 1) Ambrosiana, 2) Juventus, 3) Triestina.

(-) NUSSLER I KOZELUH, znani światowi tenisiści zawodowi, zostali na swem tournée w Ameryce południowej sensacyjnie pokonani przez nieznanych braci Fecondi w trzechsetowych walkach. Jeśli wiadomości te się sprawdzą, a Nuessler i Kozeluh nie byli pijani, lub zupełnie podróżą morską i lądową aż do Chile zmęczeni, — to bracia Fecondi są nowymi największymi gwiazdami na firmamencie światowego tenisa.

(-) CARNERA wraca do Ameryki, gdzie poświęci się karierze filmowej i meczom bokserskim pokazowym.

(-) ROSENBLOOM pokonał w New Jorku Walkera w 15 rundach na punkty.

LONDYN—„DIABLES ROUGES“ mecz piłkarski w Brukseli wygrali Anglicy nieznacznie 5:4. FERENCVAROSI (Węgry) jest niezwycięzony. Pokonał on Nemzeti 5:1, Kispesti zajmuje drugie miejsce po zwycięstwie nad III Ker. 5:0. Słynna Hungaria znajduje się na przedostatnim miejscu tabeli.

(;) BIRGER RUUD znany olimpijski narciarz Norwegii, najlepszy skoczek świata, został trenerem do skoków w Innsbrucku. Gaspert zaś, rekordzista zjazdowy i szybkości (Austria) objął treningi Włochów.

BECCALI, znany włoski olimpijczyk, który ostatnio wysunął się na czoło średniodystansowców świata, poprawił znowu rekord świata w biegu na 1000 jardów w czasie 2:10,2 min., lepszym o 1 sek. od dotychczasowego rekordu Ellisa (Anglja) z 1929 r.

KOCO KUSONOKI (Japonja) ustalił nowy rekord światowy w biegu maratońskim (42,2 klm.) w czasie 2:31.10 godz. i poprawiając dotychczasowy rekord Zaballi (Argentyna) o 26 sek.

CZWARTEK, 9 LISTOPADA.

(-) Kraków (312,8) 7—8 Audycja poranna, 11,30 Przegląd prasy, wiadomości eksportowe, komunikat Min. Opieki Społecznej, 11,50 Wiadomości bieżące, 11,57 Sygnał, czasu, heja! he!, 12,05 Płyty, 12,30 Dziennik południowy, 12,35 Koncert szkolny, z Filharmonji Warsz., dyr. Ozimiński, E. Maj (baryton), M. Wilkomirska (akomp.), słowo wstępne — T. Mayzner, 14 Wiadomości meteorologiczne 15,50 Wiadomości gospodarcze, 15,40 Muzyka salonowa, 16,40 „Co kobieta wnosi do pracy społecznej“ — p. M. Skarżyńska, 16,55 Koncert solistów: J. Goebel-Tarnawa (bas), E. Hoffmanowa (mzsopr.) L. Urstein (akomp.), 17,50 „Światlice żołnierskie Pol. Białego Krzyża“ — kurator Marjan Godecki, 18 „Sprawa robotnicza“ — p. J. Hoppe, 18,20 Słuchowisko: „Sen wieczoru jesiennego“ wg d' Aurunzia, 19,05 „Stary Kraków“ — dr. J. Dobrzycki, 19,20 Rozmaitości, 19,25 Odczyt aktualny, 19,40 Wiadomości sportowe, dziennik wieczorny, 20 „Ustrój Rzeczypospolitej“ — przemówienie Walerego Ślawka, 20,15 Muzyka lekka, lyr. Nawrot, E. Gistedt (śpiew). — W prz.: Skrzynka pocztowo-techniczna w opr. W. Frenkla, 22,15—23,30 Muzyka taneczna, o 23 wiadomości meteorologiczne i policyjne.

Warszawa (1411,8) 7—17,50 p. Kraków, 17,50 Odczyt rolniczy, 18—23,30 p. Kraków.

Katowice (408,7) 7—17,50 p. Kraków, 17,50 Płyty, 18—19,05 p. Kraków, 19,05 Rozmaitości, 19,10 Feljton sportowy — M. Mikula, 19,25—23,30 p. Kraków.

§ X. Y.: Szkoła Dziennikarska w Warszawie. plac Małachowskiego 1.

Lwów (380,7) 7—19,05 p. Kraków, 19,05 Płyty, 19,15 Rozmaitości, 19,25—23,30 p. Kraków.

Wiedeń (517,2) 11,30 Koncert popularny, dyr. Holzer, 17,05 „Człowiek a czas“ — Guido Zernatto, 17,30 Pieśni i arje, 18,05 „Konjuaktura międzynarodowa“ — dr. Haberler, 19 Muzyka lekka, 20 „Knabe und Liebe“ — tragedia Schillera, 22,15 Tańce i marsze z oper.

Praga (488,6) 6,15 Wesola audycja poranna, 11 Muzyka lekka, 12,35 Koncert, 16,50 Audycja muzyczna dla młodzieży, 19,25 Koncert, 20,20 Utwory Chopina w wyk. Niezłielskiego, 20,45 Kwadrans pczaji, 21 Koncert, dyr. Jeremiasz, 22,25 Pieśni Smetany.

CIEKAWY ODCZYTY LOKALNE ROZGŁOSNI KRAKOWSKIEJ

(;) Program audycji radiostacji krakowskiej za powiada na niedzielę dnia 12 bm odczyt dr. Bernackiego „Zdrowie dziecka“ awierający szereg praktycznych wskazówek dla użytku rodziców. We wtorek dnia 14 listopada br. doc. U. J. dr. Kazimierz Dobrowolski wygłosi odczyt: „Astrologja w kulturze dawnej Polski“, a dr R. Mahr: „Visby, miasto ruin i róż“. — W piątek, dyr. Izby Handlowej i Przemysłowej inż. Mirowski omówi środki, wiążące do podniesienia sytuacji gospodarczej na ubogim Podhalu. W sobotę dnia 18 bm. dr. Kazimierz Szczapański ubawi słuchaczy „wspomnieniami myśliwskimi“.

W programie figurują też stale audycje: „Najnowsze wydawnictwa“ (dr. Bar), „Stary Kraków (dr. Dobrzycki), „Skrzynka pocztowa“ (inż. Broniewski), weekend czyli dokąd jechać w święto, Światlica strzelecka, 10 minut o teatrze „Co słychać w świecie?“ (dr. Jan Reguła). — Zarobkować wreszcie należy wykład o bridge'u p. Korwacza, który, jeśli i ten wykład zainteresuje odpowiednią ilość słuchaczy, będzie kontynuował propagandę wiedzy beridge'owej w szeregu pogadanek.

Rothego piernikowy pałac nie jest blagą
Nie wierzycie? Na wystawę jedźcie do Chicago.

Fabryka pierników A. Rotha
Kraków, Sławkowska 20.

KRONIKA

LISTOPAD

9

CZWARTEK

20 Czeszwan 5614

Wschód
słońca
6 m. 26

Zachód
słońca
15 m. 49

Walne Zgromadzenie Komitetu Rodzicielskiego przy Szkole Hebrajskiej

Onegdaj odbyło się w sali gimnastycznej Gimnazjum hebrajskiego (Brzozowa 5) doroczne walne zgromadzenie Komitetu rodzicielskiego tej szkoły. Zebranie zainaugurowała działaczka i przewodnicząca Komitetu, p. Tignerowa, która złożyła sprawozdanie z działalności Komitetu rodzicielskiego. Praca Komitetu w dziedzinie konstruktywnej pomocy dla młodzieży i społecznej akcji charytatywnej jest jeszcze jedynym dowodem, jak nawet w najcięższych czasach można skutecznie pracować, jeśli tylko znajdują się ofiarne jednostki gotowe do pracy. Komitet rodzicielski przy szkole hebrajskiej rozwija rozległą działalność, a obecnie, jak wynika ze słów przewodniczącej p. Tignerowej, przystąpił do stworzenia nowej pięknej instytucji wychowania młodzieży żydowskiej, do stworzenia osiedla szkolnego na wzór osiedli szkolnych na zachodzie. Niedawno jeszcze stworzenie takiego osiedla znajdowało się w stadium planów i projektów, dziś jest już prawie faktem. Dzięki energii Komitetu, a szczególnie dzięki zasługom przewodniczącej p. Tignerowej buduje się obecnie w Zawoju wedle projektów inż. Feldmanna takie osiedle, które zapewne stanie się wzorem dla podobnych instytucji.

Po sprawozdaniu p. Tignerowej, wygłosił dyr. Scherer referat o nowej organizacji nauki szkolnej, informując rodziców o najważniejszych jej zasadach. Kierownik letniej koloacji szkoły, prof. M. Szmulewicz złożył sprawozdanie z kolonii letniej, wskazując na jej dodatni wpływ na młodzież. Sprawozdanie kasowe złożył skarbnik p. Gassner.

Po sprawozdaniach przystąpiono do wyborów, przyczem wśród powszechnego aplauzu wybrano ponownie przewodniczącą p. Tignerową. W skład wydziału weszły ponadto: pp. Abelesowa, Freiwaldowa, Luxowa, Ratzowa, Rosthalowa, Scharfowa oraz pp. Gassner i Reich. Poza tem z ramienia Rady pedagogicznej w skład wydziału wchodziła p. dyr. Scherer, prof. Haber, Kwitner i Szmulewicz.

7.200 słów na jednej kartce

P. Jakób Fischgrund, zamieszkały w Krakowie przy ul. Jasnej 6, okazał ciekawy dokument uzdolnienia graficznego i niezwykłej cierpliwości. Oto ojciec jego, 80-letni Szymon Fischgrund zamieszkały w Sułkowiec ad Iziebniak, spisał na jednej kartce wielkości pocztówki całą Księgę Estery (Megilat Purim), zawierającą 7.200 słów. Układ graficzny jest nader zrzęzny. Dla muzeów i zbieraczy dzieła p. Szymona Fischgrunda — starca żyjącego w bardzo opłakanych stosunkach materialnych — przedstawia specjalną wartość. Informację udzielił p. Jakób Fischgrund w Krakowie ul. Jasna 6.

Rozprawa odwoławcza b. posła Putka

(;) W sądzie apelacyjnym w Krakowie odbyła się rozprawa odwoławcza b. posła dra J. Putka, skazanego przez sąd okręgowy w Wadowicach za przestępstwo z art. 143 k. k. na 6 miesięcy c. w. i utratę praw obywatelskich na lat 5. Kartę — jak wiadomo — sąd wadowicki wynierzył b. pos. Putkowi za oskarżenia zawarte w doniesieniu do starostwa pod adresem komendanta powiatowego P. P. w Wadowicach, że ten nieprawie otworzył mieszkanie posła Putka, dokonał jego aresztowania i wywiezienia, które nie przewidywał w przepisach sądu apelacyjnego. Potem p. postanowił dopuścić zaofiarowane przez obro-

Kraków w przededniu sensacyjnego procesu

(rg) Nie przebrzmiały jeszcze echa sprawy Maliszów, a Kraków czeka znowu sensacyjny proces którego tem będzie podwójne morderstwo, w Gruszkach k. Brzezina pod Krakowem.

Sprawa ta miała miejsce w marcu br. Donosiłszy wówczas obszernie o krwawej zbrodni, jakiej dopuścił się niejaki Władysław Musiał, reemigrant z Francji, na osobach Adama i Marji Urbanów, u których zamieszkał

po przyjeździe do kraju.

Proces Musiała rozpocznie się w piątek przed sądem przysięgłych w Krakowie i obfitować będzie w szereg sensacyjnych momentów.

Musiał oskarżony jest o zamordowanie Adama i Marji Urbanów oraz o usiłowane morderstwo na osobach Wiktorji i Józefy Urbanów, wreszcie o dwukrotne podpalenie domu Adama Urbana.

Proces o rabunek przed sądem przysięgłych

(rg) Przed sądem przysięgłych w Krakowie rozpoczęła się wczoraj dwudniowa rozprawa o rabunek. Na ławie oskarżonych zasiadli Marjan Krzywoczka (lat 20), Wacław Kopeć (lat 23), Józef Harmala (lat 28) — wszyscy rolnicy z Wilkowiec oraz Piotr Franczak (lat 21) szewc z Zagórzan.

Temat zajęcia przedstawia się następująco: W nocy z 13 na 14 grudnia 1931 kilku osobników poczęło się dobijać do domu Wojciecha Kozłńskiego w Prawdzie k. Raciborowie. Gdy mieszkańcy domu, zbudzeni hałasem, nie chcieli wpuścić osobników tych do wnętrza, rozbili oni okienko w sąsiedniej ubikacji i weszli do mieszkania.

Napastnicy wdarli się do izby i tutaj zażądali wydania im pieniędzy. Równocześnie jeden z nich strzelił do domowników, strzał jednak nie ranił ni-

kogo. Gdy nie wskazano im miejsca, gdzie ukryte są pieniądze, przeszukali oni mieszkanie i zabrali różne rzeczy wartości przeszło 200 zł.

Po dokonaniu rabunku napastnicy zbiegli, z tali jednak zauważeni przez gospodarza domu który w międzyczasie schronił się na dach domu i stąd wzywał pomocy.

Dochodzenia władz policyjnych naprowadziły na ślad sprawców, których aresztowano. Na wczorajszej rozprawie wyparli oni się winy. Wyrok spodziewany jest dzisiaj w godzinach popołudniowych.

Trybunałowi przewodniczy s. o. dr. Pilarski, wotują s. o. dr. Stuhr i s. o. dr. Solecki. Oskarża prokurator dr. Panek. Bronią adw. dr. Hollaender, dr. Loebel, dr. Milan Markowicz i dr. Weinbeg.

Tajemnicze zatrucie trojga osób

(;) (rg) Onegdaj donosiłszy o przywiezieniu do szpitala w Krakowie Jana Pelczara z Wieliczki, który uległ zatruciu nieznaną substancją.

Jak się obecnie dowiadujemy, sprawa przedstawia się bardzo tajemniczo i zatacza szersze rozmiary. Oto bowiem w mieszkaniu, w którym znaleziono Pelczara, znajdowały się jeszcze dwie osoby, zatrute tąsamą trucizną.

Osoby te zmarły przed przybyciem lekarza w Wieliczce. Przybyły na miejsce lekarz miejski w Wieliczce dr. Wojtaszek zastał zimne zwłoki. O sile działania trucizny świadczy fakt, iż zwłoki były już zupełnie zeszywniałe.

Powiatowe władze policyjne prowadzą w tej sprawie dochodzenia.

Zamach samobójczy w pokoju hotelowym

(rg) Nocy onegdajszej jeden z gości w hotelu Europejskim usiłował popełnić samobójstwo, przez wypicie większej ilości sublimatu. Zamach samobójczy popełnił Ignacy Margul (lat 40) ze Lwowa, rysownik.

Wypadek został spostrzeżony przez gońca hotelowego, który widząc podejrzane zachowanie się Margula, wszedł do jego pokoju. Został on Margula, leżącego na łóżku i wijącego się w bólach.

Margula przewieziono do szpitala św. Łazarza

w Krakowie. Powody rozpaczliwego kroku — razie nieustalone.

Śmiertelne zatrucie gazem świetlnym

Wczoraj rano wezwano pogotowie ratunkowe na ul. Smoczą 1. 10, gdzie Ludwika Kozoburska (lat 20) służąca, targnęła się na swe życie, odkręcając kurek gazowy w swym mieszkaniu. Przybyły na miejsce lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził śmierć. Przyczyną rozpaczliwego kroku ustalą dochodzenia.

ne wnioski i w tym celu rozprawę odroczył. Bronił adw. dr. Zygmunt Gross.

— **DZIS NOCNY DZUR APTEK:** Rynek A—B 43, ul. Gertrudy 1, Kro waderska 74, Konopnickiej 3, Krakowska 9, Wogilska 16 i Brodzińskiego 1.

— **BUDŻET WODOCIĄGU MIEJSKIEGO.** Na posiedzeniu Kolegium dla spraw gospodarczych i skarbowych Zarządu miasta poza szeregiem spraw bieżących, regulacyjnych i drogowych omawiano projekt budżetu Wodociągu miejskiego na rok 1934/35.

— **UTRZYMANIE PORZĄDKU I CZYSTOŚCI W MIEŚCIE W PORZE ZIMOWEJ.** Zarząd miasta przypomina przepisy regulaminu zimowego, w myśl których należy w porze zimowej o godz. 7-mej rano oczyszczać chodniki ze śniegu, lodu i błota, nadto po każdym opadzie śniegu winny być chodniki oczyszczone i zamiecione. Oczyszczanie to ma się odbywać w razie potrzeby kilka razy dziennie. Usunięte z chodników śnieg, lód i błoto należy składać w kupki przy krawężniku chodnika na połowie szerokości ścieku. Śliskie miejsca wzdłuż realności należy posypywać piaskiem lub popiołem. Śnieg z dańców należy zrzucić z reguły na podwórza. Niestosujący się do przepisów regulaminu podlegną będą do odpowiedzialności karnej.

— **„ROOSEVELT W WALCE Z PRZESILENIEM.** Wykład o „Loważytylu Ekonomizmem” w Krakowie wygłosi w piątek 10 bm. prof. dr.

— **LEKARZE POLECAJĄ „WŁOSOPOLYSK,”** ponieważ neutralizuje on włosy po myciu głowy i utrzymuje je przy zdrowiu. „Włosopolysk” dopakowany jest do każdej torebki szamponu „Czarnogłowa Extra”. 4265

— **ZAMIAST KWIATÓW** na trumnę Błp. Adwokata Dra Izidora Schragera złożyli na rzecz Zakładu Wychowawczego Sierót żyd. w Krakowie (Dietla 6A) Drowie Ludwikowie Rattlerowie zł. 25. 2148g

DIWANY, CERATY, LINOLEUM
A. NUSSBAUM, DIETLA 45

Adam Heydel pod tytuł „Borsceit w walce z prze-sileniem” Początek o godz. 18-tej w sali Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie ul. Długa 1, I. p. Po odczytaniu dyskusja. Goście mile widziani. Wstęp wolny.

— **ZAJŚCIE NA CMENTARZU ŻYDOWSKIM.** Samuel Lewkowicz, rzeźnik z Krakowa, stanął wczoraj przed Sądem Okręgowym w Krakowie, oskarżony o to że w czasie obchodu „Remu” na cmentarzu żydowskim w Krakowie, uderzył pogotowie ratunkowe P. P. Lewkowicz przybył rzytycznego dnia, tj. 14 maja br. na ul. Szeroką i usiłował wejść na cmentarz. Nie mogąc się dostać na cmentarz, usiłował przejść przez mur, ukalając cmentarz. W tym czasie, gdy policjanci usiłowali go przeszkodzić, Lewkowicz uderzył go rękami w

pierś. tak, iż posterunkowy się zatoczył.

Sąd po przeprowadzonej rozprawie, zasądził Lewkowicza na miesiąc aresztu, wliczając w to dwutygodniowy areszt śledczy. Rozprawa toczyła się przed sędzią dr. Bobilewiczem. Oskarżał prkurator dr. Boryczko. Bronił adw. dr. Pleszowski.

SPĘD I CENY KONI na targu w Krakowie przy ul. Zabłocie były następujące: Ogółem sprzedano 208 koni i placono za sztukę: za konie pojazdowe d 200—250 zł, za konie pociągowe lekkie od 60—120 zł, za konie pociągowe rżne od 15—40 zł. Ze spędzonych koni sprzedano: na wywóz za granicę kraju 11 sztuk, na rzeź miejscową 10, na rzeź do Belgii 21 sztuk. Tendencja zniżkowa.

Z RYNKÓW MIĘSNYCH. W ub. tygodniu spędzono na targi w Krakowie: buhaji 130, wołów 80, krów 133, jałówek 103, cieląt 459, nierogacizny 759, razem 1705 zwierząt. Z poprzedniego tygodnia pozostało 9 zwierząt. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano na konsumpcję miejscową 1627 sztuk, na konsumpcję innych gmin 87 sztuk. Przebieg handlowy: Spędy mierne, natomiast transakcje ożywione, wszystkie spędzone sztuki sprzedano. Ceny poszczególnych gatunków utrzymane na poziomie ubiegłego tygodnia.

„RÓŻOWA KUKULKA“ ZAKUKA U ARTYSTÓW PLASTYKÓW. Zakuka na pożegnanie. Kukulka uważa się za pomost między dawnymi a nowymi laty. Wywodzi się z Jamy Michałkowej, ale jest w duchu swym i istotnie opatrzona datą 1933/34. Toteż zaproszona przez Artystów Plastyków, z radością rozwinie skrzydełka w tej modernistycznej atmosferze i urzędza dziś o 20:30 wieczór pożegnalny pt. „Noranowa“. Wstęp 2 zł.

Z EZRY CHALUCOWEJ. Czytelnia i Klub towarzyski Ezry Chal. oraz biuro Centrali Ezry Chal. dla zach. Małopolski i Śląska i Kom. Lok. zostały przeniesione na ul. Mikołajską 9 I. p.

Z AKIBY. Org. Herzlija' (org. Chaluców ogólnosjońskich) w Krakowie od dnia 10 bm. przyjmuje członków. Zgłoszenia w lokalu własnym ul. Sebastjana 3 między 7:30—9:00 wiecz.

HASZACHAR PRZEDŚWIT. Dziś o 8-ej w lokalu własnym nadzwyczajne plenarne zebranie cyonków.

Mifal Arlosorow

(:) Dziś, we czwartek, 9 bm., punkt. o godz. 7 wiecz. odbędzie się w lokalu Keren Hajesod, ul. Starowiślna 52, m. 11 zebranie przedstawicieli wszystkich organizacji młodzieży sjonistycznej Krakowa, na którym omówiona zostanie najbliższa praca „Mifal Arlosorow“ na terenie organizacji młodzieży.

SOBOTA DNIEM PROPAGANDY WŚRÓD MŁODZIEŻY

(:) Komitet Krakowski „Mifal Arlosorow“ proklamował sobotę, 11 bm. dniem propagandy akcji „Mifal Arlosorow“ wśród zorganizowanej młodzieży sjonistycznej Krakowa.

W dniu tym, winny na terenie wszystkich organizacji młodzieży sjonistycznej odbyć się masowe zgromadzenia członkowskie.

Należy ostatecznie przeprowadzić akcję zbiorową wśród wszystkich zorganizowanych członków.

DO TOWARZYSZY ZBIERACZY

(:) Uprasza się wszystkich zbieraczy na rzecz „Mifal Arlosorow“ w Krakowie, by zechcieli telefonicznie podać sekretariatowi akcji, dotychczasowy stan zebranych kwot. Telefon sekretariatu 126.35 od godz. 9 do 1 i od 4 do 7 wiecz.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 8. 11. 1933. Akcje utrzymane. Dolar słabiej.

Akcje przemysłowe: Piasecki 2

Papiery preentowe: 4-proc. Prem. Poż. dolarowa 48.75.

Zebranie giełdowe zaznaczyło tendencję spokojną. Kursy utrzymane. Zainteresowanie stosunkowo niewielkie. 3-proc. Poż. budowlana w poszukiwaniu po kursie 38 bez transakcji. Notowano 4-proc. Prem. Poż. dolarową Piaseckiego przy na-

Wrażenie antyjapońskiej mowy Mołotowa w Tokio

Tokjo, 8. 11. PAT. Agencja Rengo komunikuje, że przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych komentując antyjapońskie przemówienie Mołotowa, wygłoszone z okazji 16-ej rocznicy rewolucji październikowej powiedział m. in.: „Mało nas to obchodzi co on mówi, gdyż nie możemy wpłynąć na sposób jego myślenia“.

Przedstawiciel ten, zapytany, czy przemówienie Mołotowa było wygłoszone z zamiarem wpłynięcia na Amerykę w pożądanym dla Sowieców kierunku oświadczył, iż „Ameryka jest zbyt mądra, ażeby przemówienie premiera sowieckiego mogło wywrzeć na niej jakikolwiek wpływ, tembardziej, że przemówienie Mołotowa było skierowane swego czasu przeciw Francji, Anglii, i Watykanowi a obecnie skierowane jest przeciw Japonji“.

Przedstawiciel japońskiego ministerstwa

spraw zagranicznych oświadczył dalej, iż nie rozumie istotnych motywów, jakie skłoniły Mołotowa do wygłoszenia tego rodzaju przemówienia. W ministerstwie wojny uważają antyjapońskie przemówienie Mołotowa, jako przeznaczone na użytek wewnątrz kraju, którego ludność dźwiga na sobie ciężar piatiletki, nie mówiąc o głodzie, jaki dotknął ten kraj.

Według opinii ministerstwa wojny z różnych okolic Rosji nadchodzą wiadomości o buntach i dlatego Mołotow wygłosił przemówienie, skierowane przeciwko Japonji, usiłując w ten sposób odwrócić uwagę opinii publicznej od rozpaczliwych warunków wewnętrznych. Sowiety, zdaniem ministerstwa wojny, koncentrując wojsko na granicy Mandżukko, podrywają zaufanie międzynarodowe swym postępowaniem z Japonją.

Wielka narada francusko-angielska w Paryżu

Londyn, 8. 11. PAT. Podsekretarz stanu spraw zagranicznych Eden udaje się dzisiaj samolotem przez Paryż do Genewy, aby wziąć udział w posiedzeniu biura konferencji rozbrojeniowej. W Paryżu odbędzie on konferencję z Paul-Boncourem. Możliwym jest, że również minister spraw zagranicznych Simon odleci razem z Edenem do Paryża, aby wziąć udział w naradzie, w której uczestniczyłby w takim razie również i premier Sarraut. Narada dała by okazję do dokładnego rozważenia dalszej taktyki Wielkiej Brytanji i Francji w zakresie rozbrojenia.

Lloyde George izolowany

Londyn, 8. 11. PAT. Wczorajsza debata parlamentarna zakończona została przed północą mową Edena, który podtrzymał w całej ciągłości argumenty Simona. Reasumując całą debatę należy stwierdzić, że nie miała ona

większego znaczenia dla zagadnień polityki zagranicznej. Debata ważna była punktu widzenia rozgrywki wewnętrzno-politycznej i pod tym kątem widzenia był poważny sukces rządu nad Labour Party, a zwłaszcza nad Lloyd Georgem, którego całkowita izolacja w izbie gmin uzewnętrzniła się wczoraj w izbie w sposób jaskrawy.

Dalsze sukcesy wyborcze Labour Party

Londyn, 8. 11. PAT. W odbytych wczoraj wyborach municypalnych w Szkocji Labour Party odniosła znowu poważne zwycięstwo, zdobywając od przeciwników 43 mandaty i tracąc na ich korzyść tylko jeden. Labour Party zdobyła większość w radzie miejskiej największego miasta szkockiego Glasgow, które odtąd będzie pod jej panowaniem.

Zwrot w procesie o zabójstwo sp. Grotkowskiego

Lwów, 8. 11. (O). Na dzisiejszej rozprawie o zabójstwo studenta Grotkowskiego zaszedł sensacyjny zwrot. Na wstępie rozprawy przewodniczący Trybunału ogłosił decyzję sądu w sprawie wniosków obrony. Mianowicie Trybunał zgodził się na powołanie świadków na okoliczność, że Tune zranił studenta Pietraszkę, a Feller i Kreutzer zadali śmiertelny cios Grotkowskiemu. Co do reszty wniosków Trybunał powołał decyzję po zbadaniu dowodów.

Ponadto Trybunał postanowił ponowić dowody z zeznań posterunkowych policji na okoliczność ścigania Katza. Mianowicie obrona stała na stanowisku, że Katz uciekając wpadł w ręce policji zamiast właściwych sprawców. Dla powołania tych świadków sąd postanowił przerwać rozprawę do następnego poniedziałku. Uchwała Sądu Apelacyjnego wywołała w kręgach prawniczych i w społeczeństwie żydowskim wielkie zainteresowanie.

Berlin 123, Wiedeń 72.77, noty 57.60, Praga 15.32 i pół, Warszawa 57.90

DOLAR W OBROTACH PRYWATNYCH W WARSZAWIE

Warszawa, 8. 11. Godz. 12.30. — 5.70—5.72.

POŻYCZKI POLSKIE W NOWYM JORKU nienotowane z powodu święta.

GIEŁDA METALI W LONDYNIE

Londyn, 8. 11. Cynk dost. natychm. 15 3/4, termin 15 15/16, cyna natychm. 226 3/4—226 7/8, termin 226 1/4—226 3/8, Banka 231 3/4, Strażki 232 1/4, ołów natychm. 11 7/8, termin 12 1/8, miedź natychm. 31 7/8—31 15/16, termin 32—32 1/16, Elektrolit 35—36.

ogół małych obrotach.

Na pogiełdziu brak zapotrzebowania.

Waluty i dewizy oficjalnie bez notowania.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych nastroj dla dolara efektywnego słabszy. Chęć kupna mała przy dostatecznej podaży. Usposobienie w dalszym ciągu niepewne. W Krakowie dolar gotówkowy 5.70—5.77, czek bankowo 5.72—5.76. Bank Polski płacił 5.70. Z innych walut Frank szwajcarski 172.25—173, Funct szterling 27.80—28.20, Marka niemiecka gotówka 210.50—211.50, wypłata 212.25—213.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 8. 11. PAT. Akcje: Bank Polski 79 i jedna czw., 79, Warsz. Cukier 23 i pół, 22 i trzy czw., Starachowice 9.35, 9.30, 9.40. Pożyczki: 3-proc. budowlana 38, 4-proc. inwest. 104, 103 i pół, inwest. seryjna 108, konwersyjna 49, 4-proc. dolarowa 48.50, 48.05, 7-proc. tabil 52 i jedna czw., 51 i trzy czw., 52, 52 i trzy czw. drobne.

Dewizy: Belgja 124.25, 124.56, 123.94, Gdańsk 173.30, 173.73, 172.87, Londyn 27.93, 27.96, 28.08, 27.80, Nowy Jork 5.69, 5.68, 5.71, 5.65, Nowy Jork kabel 5.70, 5.73, 5.67, Paryż 31.86, 34.95, 34.77, Praga 26.44, 26.50, 26.38, Szwajcarja 172.56, 172.99, 172.73, Włochy 46.84, 46.96, 46.72, Berlin przyw. 212.40.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 8. 11. 1933. Ceny transakcyjne: żyto 165 ton 14 i trzy czw., 15 ton 14.70, owies 30 ton 13 i pół, 30 ton 13.25, 15 ton 13. Ceny orientacyjne: pszenica 17 i trzy czw. do 18 i jedna czw., jeźnień browarniany 15 i jedna czw. do 16, mąka pszenna 29—31. Ogólne usposobienie spokojne.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 8. 11. PAT. Paryż 20.20, Londyn 16.18, Nowy Jork 3.29, Belgja 71.97 i pół, Włochy 27.17,

Rocznica Niepodległości

Na murach Krakowa ukazała się następująca odezwa Prezydenta miast a:

Obywatele M. Krakowa!

W dniu 11 listopada święcimy uroczyste wiekopomną rocznicę odrodzenia Niepodległości Państwa Polskiego. Dzień ten przypomina nam historyczną chwilę! Oto 11 listopada 1918 roku Komendant Józef Piłsudski uwolniony z więzienia w Magdeburgu, wrócił do Polski i objął naczelna władzę w stolicy Państwa.

W ogniu walk tworzy armię, broni granic i odpięz zwycięsko najazd wroga!

Od 11 listopada 1918 roku Naród Polski pod wodzą Józefa Piłsudskiego wchodzi w nowy okres dziejów, budując na zgłiszczach, wśród zawieruchy wojennej Niepodległe Państwo-Mocarstwo!

Obywatele!

W 15-tą rocznicę Niepodległości Polski, w dniu święta odrodzonej Ojczyzny manifestujemy jaknajgoręcej uczucia nasze dla sławy i potęgi Najjaśniejszej Rzeczypospolitej oraz Jej Sterników.

Najdostojniejszy Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki. Wódz Narodu, Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski

Niech żyją!

Dr. Mieczysław Kaplicki

Prezydent stoł. król. m. Krakowa

W Krakowie, dnia 7 listopada 1933 r.

Program uroczystości: Piątek, 10 listopada 1933. Godz. 17-ta: Pochód młodzieży szkół średnich z pod pomnika Grunwaldzkiego na Wawel. Godz. 17-ta: Uroczysty wieczór dla żołnierzy w Domu Żołnierza Polskiego przy ul. Lubicz. Godz. 17.30: Capstrzyki orkiestry wojskowych, cywilnych i szkolnych po ulicach miasta.

Sobota, 11 listopada 1933. Godz. 8-ma: Pobudka orkiestry po ulicach miasta. Godz. 10-ta: Uroczyste nabożeństwo w Katedrze na Wawelu. Równocześnie odbędą się nabożeństwa w świątyniach innych wyznań. Po nabożeństwie w Katedrze na Wawelu odbędą się zaprzysiężenie uczniów Szkoły Podchorążych 20 p.p. Ziemi Krakowskiej na Dziedzińcu arkaadowym na Wawelu. Godz. 11-ta: Akademia samo

rządów uczniów szkół średnich w Domu Katolickim przy ul. Straszewskiego 18. Godz. 12-ta: Defilada Wojska Strzelców, Związku Legionistów, P.W., Federacji b. Wojskowych, Inwalidów, Związku Rezerwistów R. P., Akademickich Hufców, Związków Zawodowych itp. pod Barbakanem przy ul. Basztowej. Godz. 13-ta: Wręczenie odznaczeń w gmachu Województwa przez Pana Wojewodę. Godz. 19.30: Uroczyste przedstawienie w Teatrze Miejskim im. J. Słowackiego „Cyd“ poprzedzone przemówieniem posła dra Tadeusza Dyboskiego. Godzina 22-ga: Akademia Wojskowa w Kasynie Garnizonom, przy ul. Zyblikiewicza 1.

Niedziela, 12 listopada 1933. Godz. 11-ta: Uroczysta Akademia Robotnicza w sali Starego Teatru, przy ul. Jagiellońskiej 1. (Wstęp wolny). Godz. 19-ta: Przedstawienie w Teatrze Miejskim im. J. Słowackiego „Rycerz i bogdanka“ St. Turskiego (premiera).

Prezydium Miasta zwraca się do P.T. Właścicieli realności, aby już w przeddzień uroczystości zechcieli domy swe udekorować flagami o barwach Państwa i Miasta.

Związki biorące udział w defiladzie w dniu 11 bm. mają się zgłaszać o przydział miejsca w defiladzie w Komendzie Miasta (pl. św. Magdaleny 2) u p. kpt. Urygi.

Komitet Obywatelski Obchodu 15-tej Rocznic Odzyskania Niepodległości Polski zwraca się z apelem do P.T. Właścicieli sklepów, oraz zakładów przemysłowych, by w godzinach przedpołudniowych w sobotę, dnia 11 bm. zechcieli zamknąć swe zakłady, celem umożliwienia personelowi wzięcia udziału w obchodzie święta Narodowego.

— KASA CHORYCH DNIA 11 BM. Z powodu święta państwowego, przypadającego w dniu 11 bm., biura i ambulatorja w okręgu Kasy Chorych w Krakowie będą nieczynne. Podobnie jak w dniu świątecznym czynny będzie wzmocniony dyżur lekarski. (Tel. 175-50) Wypłata zasiłków nastąpi w poniedziałek dnia 13 bm.

Konferencje paryskie nie doszły do skutku

Paryż, 8. 11. (PAT). Na dzisiaj popołudniu zapowiedziany był przyjazd do Paryża z Londynu angielskiego ministra spraw zagranicznych Simona. O godzinie 18-ej miała się odbyć konferencja min. Simona z premierem Sarraut i min. Paul Boncourrem. Tymczasem nadeszła wiadomość, że w ostatniej chwili zarówno Simon, jak i Eden odwołali swój wyjazd do Genewy i że na posiedzenie prezydium konferencji rozbrojeniowej delegowany został z ramienia Foreign Office p. Codogan.

Z tego powodu zaniechane zostały również konferencje paryskie. Wiadomość o tem wywołała w kołach politycznych duże wrażenie. Według bowiem pogłosek, liczone się z możliwością sprecyzowania w czasie rozmów dzisiejszych linii porozumienia angielsko-francuskiego w przewidywaniu

wspólnej akcji.

„La Liberte“ zwraca uwagę, że posunięcie Simona wydarzyło się naza jutrz po jego mowie w Izbie Gmin, po mowie, przyjętej w niektórych kołach dyplomatycznych jako wyraz niezwykle zamieszania w opinii angielskiej o sprawach rozbrojeniowych. Z drugiej strony — jak zaznacza pismo — osnową debaty wczorajszej w komisji spraw zagranicznych francuskiego senatu były uwagi Bourgeois o nadzwyczajnych zbrojeniach Niemiec w chwili obecnej.

Dziennik podkreśla, że podczas gdy Niemcy szykują się do przejścia na stopę wojenną, w Londynie i Paryżu nie zapadły żadne decyzje. Zamiast czynów ujawnia się tylko wola osiągnięcia za wszelką cenę porozumienia z Anglią.

Nowe rozruchy na Kubie

Nowy Jork, 8. 11. (R). Wedle wiadomości nadszłych z Hawany, wybuchły na Kubie nowe rozruchy wojskowe. Dziś nad ranem samoloty wojskowe zrewoltowanych oddziałów wojskowych usiłowały bombardować stolicę, zostały jednak przez artylerię obrony przeciwlotniczej odparte.

Samoloty zrzuciły poza obrębem miasta kilka bomb, które jednak nie wyrządziły żadnej szkody. W mieście powstała panika. Powszechnie sądzą, że część zbuntowanej armii stoi pod rozkazami tajnej organizacji, która obaliła rząd prezydenta Machado.

Litwinow konferuje z Hullem

Waszyngton, 8. 11. (R) W departamencie stanu odbyła się dziś pierwsza konferencja Litwinowa z sekretarzem stanu Hullem. Konferencja trwała półtorej godziny, poczem wydany został wspólny komunikat, iż rozmowa toczyła się w tobie niezwykle serdecznym, wykazując daleko idącą jednogłówność poglądów. Popołudniu odbyła się druga konferencja między Litwinowem a Hullem.

Koniec prohibicji

Nowy Jork, 8. 11. (R). Stary Ohio, Pensylwanja i Utah wypowiedziały się przeciw utrzymaniu pro-

hibicji. W ten sposób osiągnięta została wymagana liczba 36 stanów, jaka w myśl konstytucji potrzebna jest do unieważnienia prohibicji w Stanach Zjednoczonych. Karolina północna i południowa wypowiedziały się za utrzymaniem prohibicji. Rezultat głosowania w stanie Kentucky nie jest jeszcze znany.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Król afgański zamordowany

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Londyn, 8. 11. (L) Z Bombaju nadeszła tutaj depesza, donosząca iż w Kabulu zamordowany został król afgański.

Z SALI KONCERTOWEJ.

Gaspar Cassadó

(;) Sława, która poprzedziła pierwszy występ krakowski tego młodego wiolonczelisty hiszpańskiego, okazała się uzasadniona w wielu, ale nie we wszystkich kierunkach. Najśliczniejszą stroną jego gry jest polot romantyczny występujący najkarzystniej w utworze romantycznym jt. Fantazja Schumana; przed nim wykonany nieinteresujący i myślny trącający koncert Bocherliniego oraz wspaniała sonata solowa e-dur Bacha kontrastowały swą suchością i sztywnością wraz z młodym wiekiem artysty i do uniemy, obligatoryjnym temperamentem południowym, liryka zaś, zwłaszcza w Bocherinim przechodziła niekiedy w cklivą, przeciękzoną manierę operującą środkami obliczonymi na czysto zewnętrzny efekt Nagle w Schumanie odsłoniło się zupełnie inne oblicze artysty: zniknęła suchość i akademickie traktowanie, a wyszła bujna, życiem tętniąca muzyka o szerokiej lepli i znacznym rozmachu, ca muzyka i pełna wyrazu. I tu dopiero ujawnił się najlepszy uczeń niedoścignionego Cassalsa, oddalony jednak od swego mistrza o bardzo znaczne dystanse nie tylko interpretacyjnie, ale i technicznie, tu i ówdzie bowiem intonacja i precyzja pasażowa szwankują.

Zatrważającym objawem jest stale absentowanie się publiczności krakowskiej, która coraz rzadziej pokazuje się na sali koncertowej, nawet na występie tak znanego i reklamowanego solisty jak Cassadó. Biura koncertowe słusznie zaczynają już złowrogo szemrać i dziwić się należy, że mają jeszcze ochotę dalej iokładać. Dr. Aya.

Wielki bład PZPN-u

PZPN akceptuje mecz Polska—Niemcy mimo protestów.

(;) Onegdaj odbyło się specjalne posiedzenie zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej, na którym rozpatrywano propozycję piłkarzkiego związku niemieckiego w sprawie rozegrania międzynarodowego meczu Polska—Niemcy w dniu 9 grudnia w Berlinie.

Większością głosów postanowiono zaakceptować propozycję Niemiec z tem zastrzeżeniem, że rewanz odbędzie się w Polsce do dnia 15 października 1934 r. Przeciwno tej uchwale założył votum separatum wiceprezes Polskiego Związku Piłki Nożnej dr. Jerzy Michałowicz, robotniczy działacz sportowy, oraz p. M. Statter z Krakowa.

Nie potrzebujemy chyba nadmieniac, że przeciw przyjęciu propozycji Niemiec hitlerowskich wypowiedział się od dłuższego czasu stale cały żydowski świat sportowy i żydowska prasa sportowa i że całe żydostwo sportowe w Polsce protestuje przeciw uchwale PZPN-u wraz z demokratycznym i robotniczym ruchem sportowym.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI KRAKOWSKIEJ.

Teściowa usiłowała otruć zięcia

(rg) Ciekawa sprawa znajdowała się wczoraj na wokandzie Sądu Okręgowego w Krakowie. Na ławie oskarżonych zasiadł Błażej Mamek, rolnik z Węgrców Wielkich, oskarżony o to, że zrobił oszczercze doniesienie do policji na teściową swą i jej znajomą, iż usiłują go otruć.

Wniósł on doniesienie do władz policyjnych, iż dosypują one trucizny do jedzenia, chcąc go w ten sposób pozbawić życia. Na wczorajszej rozprawie przesłuchano syna oskarżonego, który podał, iż widział, jak kobiety te wsypały jakąś truciznę do potrawy, po której spożyciu ojciec jego zasłabł.

Rozprawa nie została zakończona, gdyż wpłynął wniosek o zbadanie stanu umysłowego oskarżonego. Rozprawa toczyła się przed sędzią dr. Traczewskim. Oskarżał prokurator dr. Kuc. Bronił adw. Warenhaupt.

Wyrok na morderców aktora

Sosnowiec, 8. 11. (PAT). Po dwudniowej rozprawie w sądzie okręgowym zapadł wyrok w sprawie przeciwko mordercom aktora teatru sosnowieckiego Bronisława Żydaczewskiego, Żwirki i 2 jego towarzyszyom. Sąd skazał Żwirka i Kwaśniewskiego na kary po 12 lat więzienia i utratę praw obywatelskich na lat 8 3-go oskarżonego, Ślińskiego, skazano na karę 3 lat więzienia.

OSTRZEŻENIE!

Setki fabrykantów naśladowują opakowanie i markę pudru wszechświatowej sławy

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Gatunek i zapach pudru nie dadzą się jednak naśladować

Zwracajcie uwagę na opakowanie pudełka pudru, na którym wiuen być napis:

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Puder ten jest wyrabiany jedynie w Paryżu.

PERFUMY i WODY TOALETOWE

5 FLEURS FORVIL-PARIS

odbywają prawdziwie triumfalny pochód przez wszystkie wielkie miasta Europy i Ameryki.

Ażebymy uniknąć naśladownictwa, sprzedawane są tylko w oryginaln. butelkach, a nigdy na wagę.

SPRZEDAŻ

OKAZYJNIE sypialnię, jadalnię i gabinet — mo dele nowoczesne, sprzedaje firma „Męblopol“ — Kraków, Rakowicka 8. 4297kr

Reklama dźwięnią handlu

התאגדות "חיים" בע"מ תל-אביב

נפתחה החתימה על ירונה של אנדרת הסופרים העבריים

"מאזנים"

הערונים: פ. לחובר, יעקב פיכמן.

נכאי החתימה מתד החתימה בתיל 6 דלרים לשנה. הערה: פחות מלחני שנה אין החתימה מתקבלת.

החתימה סתרי יסט לאנדרת הסופרים תל-אביב ת. ד. 50

LOKALE

POSZUKUJĘ 2 pokoi kuchnią — z komfortem Zgłoszenia: telef. 155.34. 4288kr

ODSTĄPIĘ mieszkanie słoneczne 2 pokoje i kuchnia w śródmieściu. — Zgłoszenia pod „Zdrowe mieszkanie“ do Adm. „N. Dziennika“. 2145bp

POSZUKUJĘ pokoju ka walerskiego. Zgłoszenia pod „Pokój A. S. K.“ do Adm. „N. Dziennika“ 2146bp

RUŻNE

UNIEWAŻNIAM skradzioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. w Nisku — Jakób Wolf Federbusch. 2150g

PODGÓRZANIE! Trzeba czytać! Abonujcie książki tylko, gdzie największy wybór — Wypożyczalnia, Rynek Podgórski 12. 4195kr

Bojkotujemy towary niemieckie!

Panowie żądają tylko wszechświatowej sławy przetrwały „VENA“, wyrabiane z najlepszej i trwałe gumi higieniczne. Nagrodzone złotymi medalami. Do nabycia we firmie L. URBACH, Kraków, KRAKOWSKA L. 7 (w ścianie) Wysyłka dyskretna. Cena za 1 tuzin zł. 2— 3— 4— 5— 6—

Najlepszy odbiornik to tylko marki

ELEKTRIT

największej w Polsce fabryki aparatów radiowych i głośników Najnowsze typy aparatów radiowych Elektrit na fale od 50 do 200 mtr. z zastosowaniem nowoczesnych lamp i ciałnych zdubyczy techniki radiowej poleca po cenach rewelacyjnych przedstawicielstwo firmy Elektrit L. Laksberger, Kraków, ul. św. Gertrudy 7

Stale na składzie wszelkie części składowe zwłaszcza nowość jak n. p. cewki Fetocart - Eandfilter etc. Żądajcie bezpłatnie cennika na rok 1934. — Demonstracje odbiorników bez obowiązku kupna.

Chcesz mieć najlepsze książki
Chcesz czytać ostatnie nowości
Chcesz wiedzieć, co się dzieje na świecie

zapisz się do

BIBLIOTEKI WSPÓŁCZESNEJ

GIZELI KANFEROWEJ

KRAKÓW SEBASTJANA L. 23 (RÓG DIEŁOWSKIEJ)

Abonament miesięczny tylko zł 1.50

Nowości na płaszcze

i na suknie, gatunki pierwszorządne Ceny najniższe. Największy wybór tylko we firmie

Lazar Freiwald

Kraków, Florjańska 44 Telefon 105-32. Płótna, flanele, aksamity i t. p. stale na składzie

ZAKOPANE

Willa „CYGANECZKA“ (obok Bristolu) Komfort. — Ceny kryzysowe

Pensjonat dla dzieci i młodzieży BALI ISLER - BLANKSTEINGWEJ

ETYKIETY FIRMOWE

jedwabne, półjedwabne oraz bawełniane dla fabryk konfekcyj, bielizny, obuwia, salonów modniarskich, krawieckich i t. p.

poleca: B. Ohrenstein, Kraków XXII, Kalwaryjska 79

Maszyny do pisania,

rachowania, powielacze, naprawia, czyści, konserwuje — mechanik specjalista

Edward Absler

Kraków, św. Gertrudy 12. Telefon 169-04

Dla Pan najnowsze kapelusze!

Szlagiery sezonu, modele wiedeńskie i paryskie wykonuje PRACOWNIA MODNIARSKA

Br. PERLBERGERÓWNY Kraków, ul. Sebastjana 32, ofic. II. p.

Wykonanie pierwszorządne i szybkie Przeróbki wedle najnowszych żurnali po zł 2.50

18-dniowa wycieczka „Nowego Dziennika“ DO WIEDNIA

*Wyjazd nastąpi z Krakowa w niedzielę dnia 3. XII. o godz. 11.50. Przyjazd do Wiednia o godz. 22.35. Powrót z Wiednia dnia 21. XII. Wyjazd o godz. 8.30. Przyjazd do Krakowa o godz. 16.40.

Wydawnictwo Nowego Dziennika uzyskało dla uczestników zniżki wstępów do wielu teatrów i koncertów, których program na czasopobytu przedstawia się niezmiernie bogato. Koszta uczestnictwa, które obejmują Indywidualny paszport miesięczny wraz z wizami oraz z przejazdem pociągiem specjalnym tam i z powrotem wynosi zł 175.— względnie łącznie z komfortowym hotelem w śródmieściu oraz śniadaniem zł 315.— — Zgłoszenia uczestników zamieszkałych w Województwie Krakowskim przyjmuje „Nowy Dziennik“ w Krakowie, ul. Orzeszkowej 7. Tel. 102-79 do 22 bm.

Wraz ze zgłoszeniem uczestnictwa należy wpłacić całą przypadającą sumę oraz przedłożyć następujące dokumenty:

- 1) Dowód osobisty ze stwierdzonym obywatelstwem polskim lub stary paszport zagraniczny.
- 2) Potwierdzenie zamieszkania (karta meldunkowa).
- 3) 2 fotografie.
- 4) Dokumenty wojskowe dla mężczyzn w wieku do lat 60, zaś dla oficerów zawodowych, w stanie spoczynku lub rezerwy zezwolenie władz wojskowych na wyjazd zagranicę.
- 5) Zezwolenie właściwego Starostwa na wystawienie paszportu turystycznego przez Województwo.

Z powodu ograniczonej ilości miejsc decyduje o przyjęciu kolejność zgłoszeń. —

ODZIENIE PRZYHAJNIE! 5 GROSZY do puszk. ŻYDOWSKIEGO FUNDUSZU NARODOWEGO

PRENUMERATA: w Krakowie i na prow. miesięcznie zł. 6'00, kwartal. zł. 18'00

Krakowie z odnośn. do domu	6'20	19'00
Na prowincji z przesyłką pocztową	6'60	19'80
Zagranicą z przesyłką pocztową	10'00	30'00

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświęcone

OGŁOSZENIA. Podstawa obliczeń jest 1 milimetr w jednym wierszu — Strona z tekstem i nadesłaniem na 3 łamy po 74 milimetr. — Strona za tekstem 6 łamów po 37 milimetr. — Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów CENY w złotych: 1 strona 1'25. — Tekst 1'—. Nadeślone 0'75. — Za tekstem 0'25. — Drobne od słowa 0'20. Dla poszukujących pracy 0'10 — Gratulacje 1'50. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.